

letno poročilo 2004 - 2005

javni zavod

TRIGLAVSKI
NARODNI
PARK

KAZALO

Predgovor	1
Namen Triglavskega parka	2
<i>Aims of The Triglav National Park</i>	2
Uvod	3
Dogodki, ki so zaznamovali leti 2004 in 2005.....	4
Sestava	6
<i>Organisation chart</i>	7
Službe javnega zavoda Triglavski narodni park	8
<i>Departments of The Triglav National Park</i>	9
O našem delu.....	11
■ Zbiranje podatkov, spremljanje stanja, pripravljanje strokovnih podlag in mnenj ter svetovanje.....	11
■ Neposredni nadzor v naravi in upravljanje prostoživečih živali	12
■ Izobraževanje in ozaveščanje	13
■ Urejanje parka za obisk	17
■ Projektno delo	19
■ Sodelovanje	20
<i>On the work of Triglav National Park</i>	22
Svet Triglavskega narodnega parka v letih 2004 in 2005.....	24
Zaključne misli in popotnica za delo v prihodnje	26
Finančno poročilo	27
Uprava javnega zavoda Triglavski narodni park	29
Posveti, referati in bibliografija	30

PREDGOVOR

Triglavski narodni park je eden najpomembnejših naravnih zakladov Slovenije - s svojimi tisočnimi obrazy in podobami, s svojimi legendami in resničnostjo je prostor, ki ga Slovenci in Slovenke postavljamo prav na vrh svojih vrednot in hrepenenj.

Na upravljanju Javnega zavoda Triglavski narodni park se zavedamo odgovornosti, ki nam jo nalagajo ta dejstva in tudi pooblastila, ki izhajajo iz zakonodaje in nam nalagajo skrb za ta izjemni, enkratni in neponovljivi prostor.

Pri upravljanju Triglavskega narodnega parka se moramo zavedati, da ima ta prostor številne razsežnosti. To je:

- raznolik naravni prostor: stičišče velikih klimatskih območij - alpskega, kontinentalnega in sredozemskega. Narava, njene danosti ter pojavne oblike so začetek in osnova vseh razmišljanj o življenju in delu v prostoru Julijskih Alp. Narava je os in temelj obstoja Triglavskega narodnega parka, spoštovanje njenih zakonov in tokov mora biti vodilo pri vsakem ravnanju;
- izjemen kulturni prostor: stičišče treh velikih kultur - slovanske, germanske in romanske, ki govori o sobivanju ljudi, njihovem razumevanju sveta skozi jezik, načine gospodarjenja, arhitekturo, verovanja, pripovedništvo, glasbo ... To je dediščina, ki navdihuje sodobnega človeka, ko išče odgovore na najgloblja vprašanja bivanja in ustvarjanja;
- pomemben življenjski in gospodarski prostor: s preudarno rabo naravnih in kulturnih danosti so prebivalci in prebivalke skozi stoletja razvili visoko kulturo gospodarjenja in preživetja v Alpah, s svojim življenjem in delom so prostor zaznamovali v gospodarskem smislu - to je osnova za sedanja delovna mesta v turizmu, obrti, kmetijstvu, gozdarstvu, industriji in naravovarstvu;
- prostor za sprostitve duše in telesa: obiskovalcem in obiskovalkam s svojo raznolikostjo ponuja številne možnosti za oddih, doživljanje, rekreacijo, raziskovanje, za duhovno in telesno sprostitve.

Javni zavod Triglavski narodni park ima na teh področjih dolgoletne izkušnje ter usposobljen in motiviran kader, ki je sposoben slediti razvoju strok ter predvsem sprejemati ustrezne odločitve. Menim, da pričujoče poročilo, ki predstavlja delo dveh preteklih let, to tudi sporoča in potrjuje. Iz poročila lahko razberemo, kako se Javni zavod Triglavski narodni park na različne načine vključuje v prizadevanja, da bi pravilno razumeli in upravljali prostor Triglavskega na-

rodnega parka ter hkrati tudi skrbeli in podpirali razvojna prizadevanja, ki bodo ustanovam in krajem pod Triglavom prinesla evropski ugled, javnemu zavodu pa položaj vodilne avtoritete pri iskanju strokovnih rešitev za ohranjanje narave in premišljene rabe naravnih virov ter mesto koordinatorja razvojnih prizadevanj na območju Julijskih Alp.

Lahko rečemo, da Javni zavod Triglavski narodni park tako vse bolj postaja mesto, kjer se različni interesi - naravovarstveni, gospodarski, rekreativni, socialni, kulturni - srečujejo, obrusijo ter združijo z enim namenom: zagotoviti razvoj območja Julijskih Alp, ki bo ohranjal in zagotavljal vse funkcije tega prostora tudi vsem naslednjim generacijam. Vse to pa bo moč doseči le, če bomo tudi v prihodnje združevali moči in bo vsaka vas v Triglavskem narodnem parku, vsaka organizacija in vsak posameznik prispeval svoj košček k ekonomski, socialni in kulturni uspešnosti sveta pod Triglavom.

dr. Marija Markeš,
direktorica Triglavskega narodnega parka

NAMEN TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA

VAROVANJE NARAVE IN OHRANJANJE KULTURNE KRAJINE

Temeljni cilj narodnih parkov po vsem svetu je varstvo narave, ohranitev izjemnih naravnih in kulturnih vrednot, varstvo avtohtonih, redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, naravnih ekosistemov in značilnosti nežive narave ter ohranitev in nega kulturne krajine.

SKRB ZA USTREZEN RAZVOJ V PARKU

TNP si prizadeva za skladen in trajnosten razvoj območja in gospodarskih panog v njem, predvsem kmetijstva, gozdarstva in turizma, ter za izpolnjevanje ustreznih materialnih in drugih pogojev za življenje in delo tukajšnjega prebivalstva.

OMOGOČANJE DOŽIVLJANJA PARKA

Le ohranjene vrednote bodo nam in prihodnjim generacijam omogočale duhovno bogatitev in sprostitvev. TNP obiskovalcem ponuja doživljanje parka na različne načine: usmerjanje (informacijska središča in točke, informativne table, parkovne poti), vodeni izleti, biološke delavnice v naravi, ustvarjalne delavnice in različni izobraževalni programi. Primerne oblike rekreacije so tiste, ki so podrejene temeljnemu namenom narodnega parka.

RAZISKOVANJE

Raziskovalno delo parka na različnih področjih poteka v okviru rednega in projektnega dela. Pridobljeni podatki, rezultati in sklepi rabijo za pripravo strokovnih podlag in pomenijo usmeritve za nadaljnje delo.

VZGOJNO IN IZOBRAŽEVALNO DELO

Vzgoja, izobraževanje in ozaveščanje imajo pomembno vlogo pri razumevanju, torej tudi spoštovanju parka. Dejavnosti parka na tem področju so: priprava publikacij, načrtovano komuniciranje z javnostmi, oblikovanje in izvajanje različnih izobraževalnih programov, predvsem za mlade, ozaveščevalne akcije idr.

UPRAVLJANJE

Poslanstvo Triglavskega narodnega parka je, da strokovno in izvajalsko podpira odločitve o varovanju narave in razvoju ter odpira prostor za dialog med različnimi interesi in dejavnostmi na zavarovanem območju. Primerno upravljanje omogoča uresničevanje ciljev parka in je zgled za upravljanje in primerno ravnanje na drugih zavarovanih območjih in tudi zunaj njih. Pomemben del nalog je tudi sodelovanje pri pripravi novega predloga zakona o Triglavskem narodnem parku in priprava strokovnih podlag za načrt upravljanja parka.

AIMS OF THE TRIGLAV NATIONAL PARK

NATURE PROTECTION AND CONSERVATION OF CULTURAL LANDSCAPE

The primary aim of national parks worldwide is nature protection, conservation of outstanding nature and culture, protection of endemic, rare and threatened plant and animal species, natural ecosystems and elements of inanimate nature, and conservation and maintenance of the cultural landscape.

ENSURING SUSTAINABLE PARK DEVELOPMENT

The Triglav National Park (TNP) strives to ensure coordinated, sustainable development of the area and the industries practiced in the park, in particular agriculture, forestry and tourism, and to provide suitable material and other conditions for the life and work of the local population.

PROMOTING OPPORTUNITIES FOR ENJOYMENT OF THE PARK

Only protected nature can provide this generation and the generations to come with spiritual relaxation and growth. By providing guidance (info centres and info points, info boards, park trails), organising guided tours, outdoor biological workshops, creative workshops and various educational programmes, the TNP creates opportunities for visitors to enjoy the park. As for recreation, the TNP only supports activities that are in compliance with the primary objective of the national park.

RESEARCH

Research in the form of regular research and research projects is conducted in several different fields. Data acquired, results and findings are used in preparation of professional groundwork and as guidelines for further work.

EDUCATION ACTIVITIES

Education and awareness-building play an important role in understanding and respect for the park. TNP's activities in this field are: preparation and issue of publications, planned public relations activities, design and execution of diverse educational programmes, intended in particular for the young, and awareness-building campaigns.

MANAGEMENT

The mission of the Triglav National Park is to provide professional implementation support to decisions on nature protection and development and to open up possibilities for coordination of different interests and activities in the protected area. Proper management ensures implementation of the park's objectives and sets an example of management conduct for other protected areas. An important element of the park's activities is participation in the preparation of the new Triglav National Park Act and preparation of professional groundwork for the TNP Management Plan.

UVOD

Ponosni smo na vrednote, ki jih pri našem delu vsak dan srečujemo in so nam prirasle k srcu

"Ogrlica Špikove skupine z Belim potokom, Peričnik, Triglavska stena, Jalovec, Nadiža in Zelenci. Zaradi vseh teh, za vsakodnevna obiskovalca morda nepomembnih vrednot, se pri našem nadzoru še bolj trudimo, saj se zavedamo, da listamo knjigo življenja, da varujemo zaklad na koncu mavrice..."

Ob tem listanju smo se skupaj naučili, da velikokrat topel nasmeh in prijazna beseda nadzornika najdeta pot do še tako hladnega pogleda naključnega obiskovalca parka, ki je morda nevede parkiral v naravnem okolju, ki je prižgal ogenj, ker ga je morda zeblo, ki je odvrigel smeti, ker morda ni imel prostora v avtu ali nahrbtniku, in ki je prespal v šotoru, ker morda ni imel denarja za prenočevanje v koči. Večkrat pa so nas takšni naključni obiskovalci hote ali nehote postavili pred dejstvo - kazen. V takih primerih niso pomagali izgovori o nepoznavanju zakonov ali nezumevanju slovenskega jezika in podobno, saj smo globoko v sebi začutili, da nam hočejo na silo popacati strani naše knjige in oskruniti zaklad..."

Prav to pa čutimo tudi ob prireditvah, ki se odvijajo na že tako preobremenjeni cesti na Vršič, vendar kot nadzorniki lahko le nemo opazujemo in razmišljamo, kaj bi lahko storili, če... tako pa lahko le napišemo v poročilo svoja opažanja in si želimo lepših časov. Nekoč so na tej cesti umirali graditelji, katerim v spomin stoji Ruska kapelica, kakšen spomenik bomo postavili vrednotam ob cesti, ko bodo te enkrat za vselej izgubljene? Bodo slike zadosten spomin?

Kljub temu, da smo v zadnjih letih postavili kar nekaj oznak, zapornic, pa se zdi, da to z leti izgublja svoj pomen. Vse preveč je izgovorov lokalnih oblasti o pomembnosti nemoteni povezav in pritiskov zasebnega interesa, da bi zapornice in druga parkovna infrastruktura ostala nepoškodovana in zdržala kaj več kot nekaj let. Vendar smo vseeno lahko ponosni na svoje delo: obnovljene ograje, popravljene zapornice, urejanje poti, pobrane smeti, pokošeni travniki za krmljenje divjadi, izvajanje nalog za upravljanje s prostoživečimi živalmi, sodelovanje pri parkovnih programih in projektih, vodenja po parku in drugo."

Iz poročila naravovarstvene nadzorne službe Kranjska Gora

DOGODKI, KI SO ZAZNAMOVALI LETI 2004 IN 2005

Prireditev ob 80-letnici TNP in podelitev diplome Sveta Evrope za leto 2004

Svet Evrope je na svoji seji maja 2004 potrdil predlog strokovne komisije, da se evropska diploma za zavarovana območja za leto 2004 podeli Triglavskemu narodnemu parku. Slovesna podelitev je bila združena s praznovanjem evropskega dneva parkov in 80. obletnico TNP v Trenti 24. maja 2004. Gre za najvišje priznanje na področju naravne in kulturne dediščine ter zavarovanih območij, ki ga Svet Evrope podeli evropskim zavarovanim območjem z zgle-dnim upravljanjem. Diploma je za Triglavski narodni park velika čast in hkrati obveza za ohranitev našega edinega narodnega parka. Podeljujejo jo za obdobje petih let, po preverjanju stanja pa se njena veljavnost lahko podaljša. TNP je prvo območje v Sloveniji, ki je dobilo tovrstno priznanje. Evropsko diploma je Triglavskemu narodnemu parku podelila gospa Catherine Roth, direktorica Direktorata za kulturo ter kulturno in naravno dediščino pri Svetu Evrope. Ob tej priložnosti so bila podeljena tudi štiri Belarjeva priznanja za uspešno delo in pomoč pri promociji narodnega parka, ohranjanju naravnih vrednot in kulturne dediščine ter urejanju parka. Priznanja so prejeli Stane Peterlin, Janez Hacin, Wolfgang Knoll in Karl Schnabel.

V okviru prireditev ob 80-letnici TNP je bila odprta nova viseča brv čez Sočo pri žagi Na Logu kot sestavni del urejanja Soške poti. Gradnjo sta sofinancirala Ministrstvo za okolje in prostor ter sponzor Hessensko-slovensko društvo iz Wiesbadna v Nemčiji.

10-letnica Informacijskega središča Dom Trenta in odprtje Soške poti, 6. maj 2005

Informacijsko središče TNP v Trenti, ki je bilo dokončano in odprto leta 1995 in postavljeno v takrat zapostavljeno dolino s hudimi razvojnimi in demografskimi težavami, je postalo osrednje predstavitevno središče parka. Na prireditvi ob 10-letnici informacijskega središča TNP, katere se je

udeležil tudi minister za okolje in prostor g. Janez Podobnik, smo odprli tudi novi del Soške poti - večletni projekt, za katerega je idejo in pobudo dal dolgoletni predsednik sveta TNP Tomaž Banovec.

6. in 7. Belarjevi naravoslovni dnevi, 25. in 26. maj 2004 in 24. in 25. maj 2005

Namen Belarjevih naravoslovno-športnih dni ob evropskem dnevu parkov, na katerih je obe leti sodelovalo 800 učencev iz osnovnih šol iz neposredne okolice parka, leta 2005 pa še 100 otrok iz Avstrije, Hrvaške in Italije, je seznanjanje mladih s pomenom ohranjene narave, s cilji narodnega parka, njegovih značilnosti, predvsem pa s Trento, njeno naravo, kulturo in izročilom. Orientacijskemu pohodu s skritimi pismi je sledil dan odprtih vrat v Informacijskem središču v Trenti s strokovnim vodenjem in odprte razstave otroških izdelkov o gamsu in pašnih planinah na območju parka.

Preselitev uprave TNP na novo lokacijo, maj 2004

Vlada RS je odobrila prodajo vile Rog na Kidričevi cesti ob Blejskem jezeru in nakup nove upravne stavbe - poslovnega objekta podjetja LIP Bled na Ljubljanski cesti na začetku Bleda. Preselitev ne pomeni le boljših možnosti za razvoj in delo uprave, pač pa tudi izziv za ureditev novega parkovnega informacijskega središča.

Visoki gostje v TNP

Švedski kralj Gustav in kraljica Silvia sta v okviru uradnega obiska v Sloveniji obiskala vas Čadrg v TNP. Čadrg je s svojimi sodelavci obiskala tudi komisarka za kmetijstvo v EU Miriann Fischer Boel. Gostje so si ogledali vaško sirarno, urejeno z denarno pomočjo Fordove fundacije, predvsem pa jih je zanimala ta težko dostopna vas, ki je pred leti dobila Fordovo nagrado.

Tradicionalna prireditev Trentarski senjem, Trenta, julij 2004 in 2005

V okviru senjema (sejma) so potekala organizirana strokovna vodenja po Soški poti in različne spremljajoče prireditve: odprtje razstave, delavnice za izdelovanje glinastih predmetov, predstavitev sosednjih parkov: TNP, Nockberge in Julijsko predgorje.

Poletni kulturni večeri pri Pocarju

Namen kulturnih večerov na Pocarjevi domačiji je predstaviti kulturno ustvarjanje ljudi v parku in njihovih prijateljev. Na večernih prireditvah so se predstavili ustvarjalci iz Trente in Gorij ter pripovedovalci pravljic in pevci iz

Mojstrane. Nastope domačinov so dopolnili še prijatelji iz Bele krajine.

Nov svet Triglavskega narodnega parka in novo vodstvo

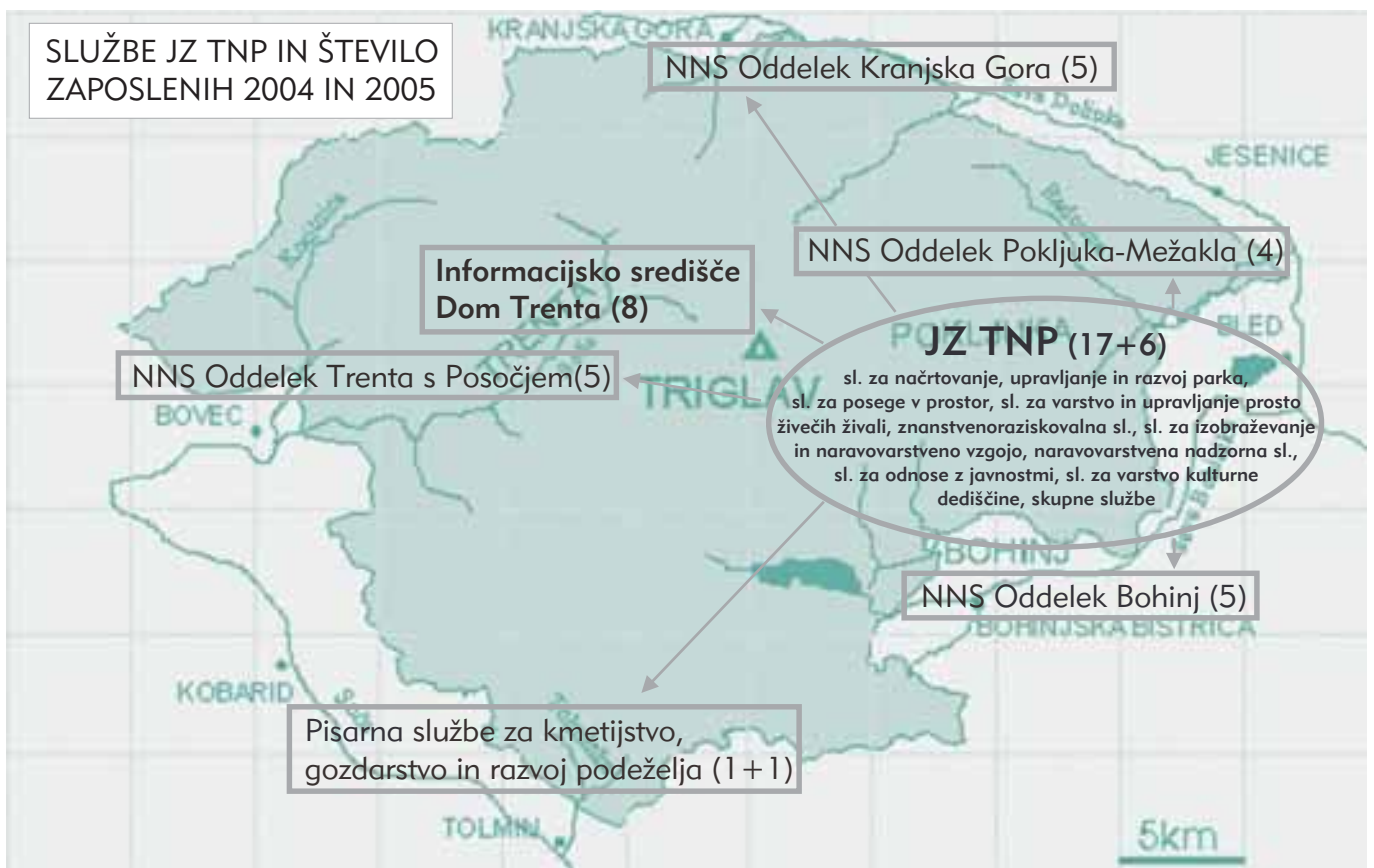
Svet v novi sestavi je na ustanovni seji maja 2005 za predsednika izvolil dr. Milana Orožna Adamiča, predstavnika Vlade RS, in za podpredsednika Bertija Rutarja, predstavnika Občine Tolmin. S 1. oktobrom 2005 je vodstvo narodnega parka prevzela dr. Marija Markeš.

Okoljski minister na delovnem obisku na upravi TNP, oktober 2005

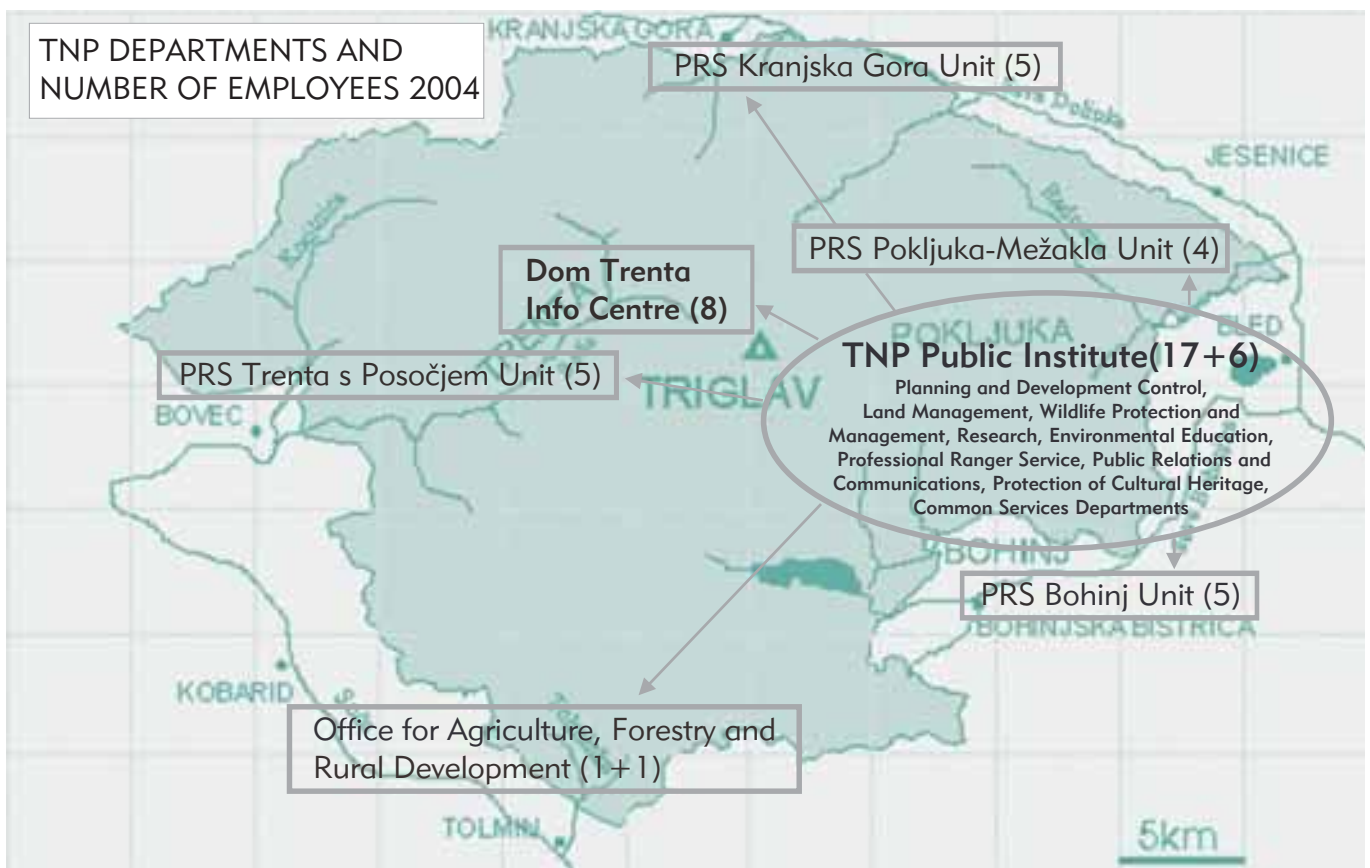
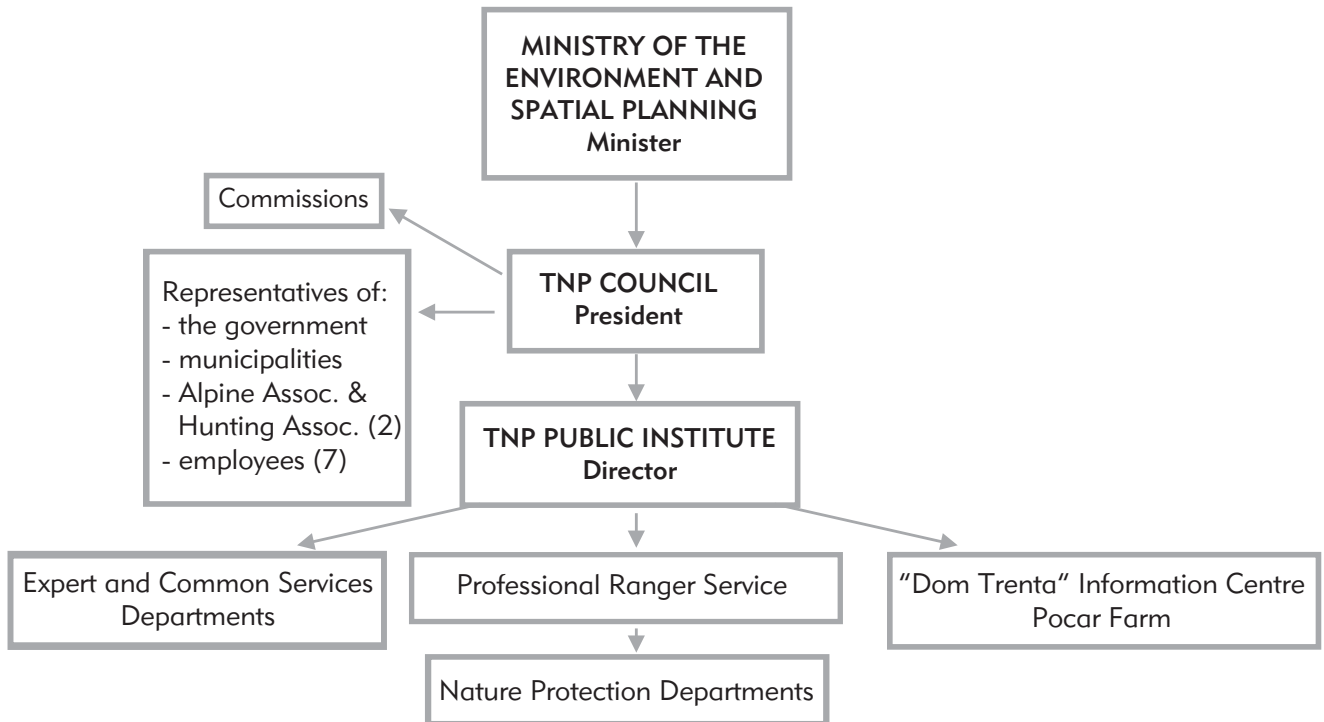

inister za okolje in prostor Janez Podobnik je na kratkem delovnem obisku na upravi TNP poudaril, da je treba čim prej sprejeti nov Zakon o Triglavskem narodnem parku. Bivši direktor TNP Janez Bizjak je predstavil dosežke parka v času svojega mandata, nova direktorica dr. Marija Markeš pa je ministru predstavila vodje služb in oddelkov TNP ter nakazala najpomembnejše naloge parka.

SESTAVA

ORGANISATION CHART

SLUŽBE JAVNEGA ZAVODA TRIGLAVSKI NARODNI PARK

Služba za načrtovanje, upravljanje in razvoj parka

Služba opravlja strokovne naloge na področju varstvenih ureditev za potrebe strokovnih podlag za novelacijo zakonodaje, načrt upravljanja in usmeritve za različne dejavnosti na območju parka, sodeluje z institucijami in organizacijami, ki imajo v parku različne upravljalvske pristojnosti in interese, ter izvaja različne naloge za namene predstavljanja, informiranja, izobraževanja, usmerjanja, vodenja ter obiskovanja.

Služba za posege v prostor

Služba sodeluje z Zavodom RS za varstvo narave pri pripravi naravovarstvenih smernic za prostorske akte delov občin znotraj TNP, pripravlja strokovna mnenja h gradnjam in spremlja nedovoljene gradnje. V zvezi s slednjimi opozarja kršitelje oz. seznanja pristojni inšpektorat. Med osrednje naloge sodi še svetovanje strankam oz. njihovim pooblaščenecem v zvezi z gradnjami, sodelovanje s predstavniki občinskih uprav in Ministrstva za okolje in prostor (ARSO). V zvezi s prostorskimi posegi služba zbira fotografsko gradivo in ureja arhiv.

Znanstvenoraziskovalna služba

Cilj službe je zbrati in urediti dosedanje rezultate znanstvenih raziskav vseh področij, spodbujati in usmerjati raziskave raziskovalnih ustanov ter raziskovati naravo, človekove vplive in kulturno dediščino. Urejeni podatki in dejstva o območju narodnega parka in vplivne okolice so podlaga za vrednotenje. Vrednotenje narave je informacija, ki jo ustrezno posredujemo različnim ciljnim skupinam. Služba je več kot 90 % sredstev za delo pridobila na razpisih mednarodnih skladov, v zadnjih letih so bili to Life, Interreg in Phare.

Služba za kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja

Delo službe temelji na tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo in organizacijami, ki so podporno okolje za skladen in trajnosten razvoj podeželja na vplivnem območju Triglavskega narodnega parka. Prednostne naloge so svetovanje in pomoč tukajšnjemu prebivalstvu na področju kmetijstva in razvoja podeželja ter priprava in izvajanje razvojnih programov na lokalni, regionalni in mednarodni ravni.

Služba za izobraževanje in naravovarstveno vzgojo

Poleg izobraževanja, naravovarstvene vzgoje in ozaveščanja opravlja služba tudi pedagoško delo, publiciranje, promocijo TNP ter zbiranje in urejanje različnih gradiv. Pripravlja tematske predstavitve TNP, promocijsko, poljudno in strokovno gradivo z izobraževalno vsebino, organizira ekskurzije, naravoslovne dneve, izlete, ture in druge oblike vodenega obiskovanja parka, pripravlja tematske razstave in organizira različne delavnice ter sodeluje v okviru različnih projektov in akcij TNP.

Služba za odnose z javnostmi, informiranje in založništvo

Služba skrbi za ažurno in celovito obveščanje medijev in javnosti o delu in dejavnostih javnega zavoda TNP, skrbi za dostopnost do informacij o TNP, spremlja poročanje medijev, v sodelovanju s strokovnimi službami pripravlja odgovore na vprašanja novinarjev ali drugih posameznikov, izvaja naloge za podporo uprave TNP, sodeluje pri organizaciji dogodkov in predstavljanju parka ob različnih priložnostih in skrbi za obveščenost med zaposlenimi. Pomembna naloga je tudi založništvo različnih publikacij, pri kateri sodelujejo vse strokovne službe.

Služba za varstvo kulturne dediščine

Upravljaavec pri varstvu kulturne dediščine in krajine sodeluje z območnimi enotami Zavoda za varstvo kulturne dediščine in svetuje strankam pri gradnjah glede kulturne krajine in dediščine. V pripravi je tipologija kulturnih krajin. Med konkretne naloge varstva kulturne krajine pa sodi redno vzdrževanje objektov kulturne dediščine v upravljanju TNP: Pocarjeva domačija v Zg. Radovni in obnovljena Planina Za Skalo ter redna košnja grbinastega travnika v Zgornji Radovni.

Naravovarstvena nadzorna služba

Naravovarstvena nadzorna služba (NNS) je terensko organizirana služba znotraj zavoda TNP. Izvaja varstvo in nadzor v prostoru, sodeluje s strokovnimi službami TNP (zbiranje analitičnih podatkov), sodeluje pri preventivnem, vzgojnem delu, vodenju in ozaveščanju obiskovalcev ter delu z mladimi. Vsi nadzorniki veliko časa namenjajo tudi postavljanju in vzdrževanju parkovne infrastrukture in skrbništvu za kočje TNP. Delo naravovarstvene nadzorne službe je razdeljeno na 4 naravovarstvene oddelke (Bohinj, Kranjska Gora, Pokljuka - Mežakla, Trenta s Posočjem), ki jih sestavljajo 4-5 okolišev, velikih 4000 do 5000 ha.

Služba za varstvo in upravljanje prostoživečih živali

Dve tretjini nadzornikov opravlja tudi naloge s področja varstva in upravljanja prostoživečih živalskih vrst: zbira in vodi podatke za namene izdelovanja analiz stanja nekaterih pomembnejših prostoživečih živalskih vrst, sodeluje ali izvaja raziskovalne projekte ter izvaja lovsko upravljalvske naloge v skladu z načrti.

Oddelek za administrativne in splošne zadeve

Tajništvo opravlja številne naloge: od dokumentiranja dopisov, urejanja pošte, različnih internih dokumentov do koordinacijskih del med upravo in službami na terenu, vodenja arhiva in komuniciranja s strankami.

Oddelek za finančne zadeve

Oddelek spremlja finančno poslovanje zavoda, skrbi za tekoče evidentiranje poslovnih dogodkov v poslovnih knjigah, vodi sintetične in analitične evidence sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda, blagajniško poslovanje ter materialno knjigovodstvo, skrbi za pripravo finančnih načrtov ter obveznih računovodskih izkazov in drugih poročil ter analiz. Oddelek izvaja obračun plač in drugih prejemkov ter računovodski nadzor in skrbi za skladnost poslovanja z zakonskimi in drugimi predpisi.

Oddelek za promocijo in trženje

Oddelek skrbi za založniško dejavnost TNP, predlaga in organizira različne programe doživljanja parka, ogled

Pocarjeve domačije in Informacijskega središča, daje turistične informacije, sodeluje na predstavitvah parka in dejavno sodeluje pri turističnih razvojnih programih. Vodi evidenco in koordinacijo oddajanja prenočitvenih zmogljivosti TNP in skrbi za vedno širšo izbiro lastnih prodajnih izdelkov tudi za nabavo vseh primernih izdelkov za prodajo na prodajnih mestih TNP.

Oddelek za tehnično vzdrževanje in upravljanje z nepremičninami

Naloga oddelka je skrb za nepremičnine v upravljanju TNP; urejanje dokumentacije, predlaganje in koordiniranje obnovitvenih, vzdrževalnih in investicijskih del na objektih TNP ter tehnična in organizacijska dela na upravni stavbi TNP.

DEPARTMENTS OF THE TRIGLAV NATIONAL PARK

Planning and Development Control

The department carries out specialist tasks related to protection regimes with an aim to provide professional groundwork which can be used as a basis for legislation renewal, management plans and guidelines for various activities conducted in the park territory. Furthermore, the department cooperates with institutions and organisations which hold management authority and interests in the park, and executes various activities for presentation, information, education, guidance and visitation purposes.

Land Management

The department works closely with the Institute of the Republic of Slovenia for Nature Conservation in preparing nature conservation guidelines for spatial acts of municipalities falling within the territory of the TNP. It also prepares expert opinions on construction works and monitors unauthorised construction works. As regards the latter, the department issues warnings to infringers and informs competent inspectorates. Other basic tasks of the department include counseling to clients or their authorised persons on construction works, co-operation with representatives of municipal administrations and the Ministry of the Environment and Spatial Planning (ARSO). Land Management also keeps photographic documentation and archives on spatial planning and development measures.

Research

The aim of the department is to collect and analyse the results obtained from previous research in various fields, to encourage and direct research conducted by research institutes and to conduct further studies of nature, human influence and cultural heritage. Regulated and managed data on the national park and its area of influence is used as the basis for valuation. Evaluation of nature provides useful information which is forwarded to different target groups. Over the recent years, the department has obtained over 90% of the funds for its work from international tenders, in particular LIFE, Interreg and Phare.

Agriculture, Forestry and Rural Development

The work of the department is based on close cooperation with the local communities and organisations which support coordinated and sustainable rural development in the TNP area of influence. Its priority tasks are providing advice and support to local inhabitants in the field of agriculture and rural development and implementation of development programmes on the local, regional and international levels.

Environmental Education

In addition to environmental education and awareness-building, the department is also responsible for educational activities, promotion of the park, collection and arrangement of various materials. The department prepares thematic presentations of the TNP and promotional, general and expert materials with educational content, organises excursions, nature days, trips, tours and other forms of guided visitation to the park; prepares thematic exhibitions; organises workshops and participates in other projects and activities carried out by the TNP.

Public Relations and Communications

The department is in charge of providing media with full and concise information on the work and activities carried out by the Triglav National Park Public Institute. It makes sure that information on the TNP is readily available, monitors media coverage; in cooperation with other specialist offices it answers questions put forward by the press and other individuals; performs tasks in support of other TNP departments; actively participates in organisation of events and presentations of the park on various occasions and is responsible for communications with the internal public. Another important task of the department is publishing of various publications, which is a joint effort of all TNP expert departments.

Protection of Cultural Heritage

In protecting cultural heritage and landscape, the department cooperates with regional units of the Institute for the Protection of Cultural Heritage and advises clients on the acceptability of construction works as regards cultural landscape and cultural heritage. Cultural landscape typology is currently in preparation. Concrete tasks linked to the protection of cultural landscape include regular maintenance of cultural heritage sites managed by the TNP: the Pocar Farm in Zgornja Radovna, the renovated Planina Za Skalo alp and regular mowing of hummocky meadows in Zgornja Radovna.

Professional Ranger Service

Professional Ranger Service (PRS) is a field operations department of the TNP Public Institute. PRS carries out supervision and protection measures in the field, cooperates with expert departments of the TNP in compiling analytical data, participates in prevention and education activities, guidance and awareness-building of visitors and in working with the young. All park rangers devote a lot of their working time to setting up and maintaining the park's infrastructure and managing the huts owned by the TNP. The ranger service is organised in four nature protection units (Bohinj, Kranjska Gora, Pokljuka - Mežakla, and Trenta s Posočjem), each consisting of 4-5 areas measuring 4000 to 5000 ha.

Wildlife Protection Management

Two thirds of rangers also perform wildlife management tasks: they collect and keep records of data required in preparation of current state analysis for certain wildlife species, participate in or lead research projects and carry out hunting management tasks in accordance with the adopted annual plans.

Administration and General Affairs

The department is responsible for numerous tasks ranging from keeping records of incoming and outgoing mail and preparation of internal documents, to coordinating activities between the TNP managing authority and field departments, keeping archives and communicating with clients.

Finance and Accounts

The department monitors financial operations of the public institute, keeps records of daily business transactions, maintains documentation of synthetic and analytical data on assets and liabilities, is responsible for cash books and material accounts, and draws up financial plans and financial statements as well as other financial reports and analyses. The department is also responsible for payroll, calculation of other forms of remuneration, and accounting control and makes sure TNP operations are in accordance with the existing acts and other provisions.

Marketing and Promotion

The department is responsible for the publishing activities of the park; it proposes and organises park enjoyment programmes, visits to the Pocar Farm and the Information Centre; provides tourist information, replies to tourist enquiries, helps organise park presentations and participates in tourist development of the area. The department keeps records and coordinates rental of accommodation facilities owned by the TNP and is responsible for expanding the range of TNP merchandise and purchase of suitable products for sale at TNP sales points.

Maintenance and Real Property Management

The department is responsible for the real property of the TNP, documentation, proposals and coordination of renewal, maintenance and investment works in TNP-owned buildings, and technical and organisation works performed on the building in which the TNP Authority is located.

O NAŠEM DELU

Dobri rezultati projektov in nalog so priznanje za skupno prizadevanje in uspešno sodelovanje strokovnih služb, naravovarstvenih nadzornikov in skupnih služb.

Zaupanje, dobri odnosi in sodelovanje s prebivalci parka, z občinami, različnimi organizacijami, društvi in ustanovami so nadvse pomembni za uspešno uresničevanje poslanstva parka in za zagotavljanje razvoja na tem območju - za iskanje ugodnih rešitev in priložnosti za prostor in za ljudi.

Tudi izkušnje iz tujih parkov so koristne pri upravljanju našega parka. TNP sodeluje v mednarodnih organizacijah, ki narekujejo usmeritve na različnih področjih zavarovanih območij. V nadaljevanju predstavljamo tista področja dela, katerim smo zaposleni Triglavskega narodnega parka v letih 2004 in 2005 namenjali največ pozornosti.

ZBIRANJE PODATKOV, SPREMLJANJE STANJA, PRIPRAVLJANJE STROKOVNIH PODLAG IN MNENJ TER SVETOVANJE

Na znanstvenoraziskovalnem področju:

- priprava standardne **tipologije habitatnih tipov**, ki bo podlaga za načrte upravljanja in ukrepe po habitatnih tipih,
- **Natura 2000 na biosfernem območju Julijske Alpe**: ovrednotenje človekovih dejavnosti na 47 območjih Natura 2000 na biosfernem območju (MaB) Julijske Alpe, ki obsega 195.723 ha,
- evidentiranje narave in človekovih vplivov (projekta HABIS in EMONA).

Na področju naravovarstvene vzgoje in izobraževanja:

- zbiranje podatkov in priprava gradiva za knjigo o dr. Albinu Belarju.

Na področju urejanja parka za obisk:

- **popis parkovne infrastrukture v upravljanju TNP**. Zbrani podatki rabijo za pripravo strokovnih podlag za predlog Ministrstvu za okolje in prostor za spremembo Pravilnika o označevanju naravnih vrednot in zavarovanih območij.

Na področju prostorskih posegov:

- **tipologijo kulturnih krajin**. Analiza stanja in inventarizacija krajinskih enot za pripravo strokovnih podlag za izdelavo tipološkega pregleda krajin in krajinskih vzorcev v parku z namenom, da bi predstavili pestrost prostora, ravnovesje naravne zgradbe krajine in ustvarjenih značilnosti, naravne procese v prostoru, tradicionalne sonaravne rabe prostora, prepoznavnost krajine ter njeno privlačnost. Naloga je skladna z Evropsko konvencijo o krajini in bo strokovna podlaga za prostorsko načrtovanje v parku;
- **priprava strokovnih mnenj, smernic oz. predhodnih mnenj h gradnjam ali predlogov za dopolnitve nepopolnih vlog** in posredovanje le-teh Ministrstvu za okolje in prostor.

Pred pripravo strokovnih mnenj so opravljeni terenski ogledi. Letno število vlog za gradnje na novih lokacijah v zavarovanem območju je v zadnjih letih povprečno 140. Kar približno četrtnina vlog je v zvezi z obnovo kmetijskih objektov, kot so stanovi, hlevi, seniki, kozolci in drugo. Obsežen delež predstavljajo gradnje infrastrukturnih objektov in naprav, med ostalimi gradnjami pa so po številčnosti pomembne še gradnje v zvezi s počitniškimi hišami ter gostinskih, hotelskih in apartmajskih objektov. V zvezi z izvajanjem neposrednega nadzora v zavarovanem območju TNP pripravlja opozorila investitorjem in seznanja pristojne inšpekcijske službe o predvidoma nedovoljenih gradnjah. V letih 2004 je bilo izdanih 17, leta 2005 pa 18 opozoril strankam, prijav inšpekcijskim službam pa je bilo 21 leta 2004 in 42 leta 2005;

- svetovanje strankam, izdelovalcem dokumentacije, pooblaščenec investitorjev,
- redno sodelovanje pri urejanju prostora na območju parka z zunanji izvajalci za prostorske akte, s predstavniki občin in predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, Agencije RS za okolje, s predstavniki nosilcev urejanja prostora: upravnimi enotami, občinami, Zavodom RS za varstvo narave, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Zavodom za gozdove Slovenije, MOP-ARSO, Uradom za upravljanje z vodami idr.

Na področju kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja:
- priprava dokumentacije za priznanje označb kmetijskih pridelkov višje kakovosti z območja TNP ter njihovo certifi-

ciranje,

- priprava mnenj o usposobljenosti za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji za kmete za namene pridobivanja certifikata,
- oblikovanje in ureditev novega registra grbinastih travnikov v TNP na podlagi meritev GPS,

- zbiranje podatkov o izvajanju ukrepov Slovenskega kmetisko-okoljskega programa na območju TNP,

- svetovanje in strokovna pomoč kmetom in njihovim združenjem.

NEPOSREDNI NADZOR V NARAVI IN UPRAVLJANJE PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI

Naravovarstveni nadzorniki skrbijo za dosledno izvajanje zakona o TNP, obveščajo ter opozarjajo obiskovalce narodnega parka in jih za nekatere kršitve lahko tudi kaznujejo. Njihovo delo je vse bolj usmerjeno v sodelovanje, komuniciranje ter ozaveščanje domačinov in obiskovalcev v narodnem parku. Vodijo ljudi ter jim pomagajo pri najrazličnejših težavah. Nadzorniki tudi opazujejo stanje v naravi, beležijo stanje rastlin in živali ter sodelujejo pri široki paleti strokovnih, izobraževalnih in raziskovalnih nalog, ki jih opravlja TNP. Ker imajo stalen in neposreden stik z naravo in ker so prvi, ki jih ljudje v parku srečajo, so pomemben del upravljalvske organizacije. Naravovarstvena nadzorna služba je najpomembnejša oblika spremljanja stanja vseh

dogajanj, pa naj bodo naravna ali pa povezana z obiskovalci in prebivalci narodnega parka. Nadzorniki so žive informacijske točke, ki so vir informacij za domačine, obiskovalce ter za pristojne upravljavske službe.

Dve tretjini površine Triglavskega narodnega parka sta izločeni kot Lovišče s posebnim namenom Triglav. V tem delu nadzorniki TNP opravljajo tudi vse naloge v zvezi z upravljanjem lovišča. Dvanajst poklicnih nadzornikov tako hkrati opravlja tudi naslednje naloge:

- dnevni nadzor stanja prostoživečih živali v okoliših in zbiranje podatkov o divjadi,
- spremljanje zdravstvenega stanja in sanitarne izločitve,
- zbiranje podatkov o stanju posameznih vrst prostoživečih živali na tri načine: dnevno priložnostno, letno sistematično ter enodnevno sistematično,
- izvajanje biomeliorativnih del (vzdrževanje travnikov in pasišč - košnja, vzdrževanje in čiščenje grmišč, zimsko in privabljano krmljenje) ter izdelava in vzdrževanje lovskotehniških naprav,
- izvajanje lova (izločitve), priprava materialnih dokazov izločene divjadi.

Projekt Ekologija gamsa: namen projekta je določitev optimalnega gospodarjenja z gamsom in upravljanje z njegovimi habitati ob upoštevanju težav gamsjih garij in drugih kužnih bolezni v povezavi z izvajanjem varstva, gojitve in lova te vrste divjadi. V okviru raziskovalne naloge so bili določeni nove naloge in programi za nadaljevanje projektnega dela v prihodnjih letih.

Delo nadzornikov pozimi

"Zima, še zlasti obdobje po novem letu, je čas, ko se moramo tudi nadzorniki s svojimi dejavnostmi prilagoditi

razmeram v naravi, še posebej po daljšem sneženju. Takrat se omejimo predvsem na nadzor v nižinskih predelih, kjer ni nevarnosti plazjenja in se je v "normalnih" zimskih razmerah pravzaprav še moč kolikor toliko normalno gibati. Naša vsakodnevna skrb v zimskem času je opazovanje in krmljenje divjadi.

Pozimi namenimo tudi več časa vzdrževanju opreme, nadzorniki se udeležujemo različnih predavanj in seminarjev, ki jih pripravljajo strokovne službe, in skrbimo za telesno pripravljenost, ki je pri našem delu izjemno pomembna." Iz poročila naravovarstvene nadzorne službe Pokljuka-Mežakla

IZOBRAŽEVANJE IN OZAVEŠČANJE

Predstavitve:

- **predavanja z diapozitivi** o pomenu, vlogi, zgodovini in podobi TNP za različne ciljne skupine,
- **predstavitve Legende o Zlatorogu** za vrtnice, osnovne šole in muzeje doma in v tujini,
- **tematska predavanja** o TNP za različne strokovne skupine,
- **lutkovna predstava Krivopetnice in Zlatorog** v izvedbi zaposlenih v Informacijskem središču TNP Dom Trenta za animacije predvsem šolskih skupin. Premierno je bila odigrana 16. decembra 2005 v Domu Trenta.

Strokovno vodene ekskurzije za različne skupine

po parkovnih učnih poteh, predstavitve primerov dobrih praks v parku pod vodstvom zaposlenih v strokovnih službah TNP in naravovarstvenih nadzornikov.

Priprava programov in izvedba terenskih vaj za študente

TNP tovrstne programe pripravlja vsako leto predvsem za študente biologije, gozdarstva, kmetijstva, geografije, Fakultete za šport in Pedagoške fakultete.

Oblikovanje in izvedba parkovnih programov na šolah in v vrtcih:

- **Etnologija planinskega pašništva:** priprava programa za izdelovanje lokalno tipičnih uporabnih predmetov iz lesa,

planinskih tur na pašne planine gorenjske in primorske strani parka ter izvedba delavnic na osnovnih šolah,
- **Belarjevi naravoslovni dnevi:** priprava in izvedba VI. in VII. orientacijskega pohoda s skritimi pismi za desetletne osnovnošolce iz neposredne okolice parka (opisano v poglavju Dogodki, ki so zaznamovali leti 2004 in 2005),
- **Šole v naravi, animacijske delavnice in mednarodni dožvljajski dnevi.**

Razstave

- **Etnologija planinskega pašništva.** Postavitev razstave s predstavitevijo istoimenskega internega projekta, planin v Julijskih Alpah, tradicije planšarstva, sirarstva, kulturne in stavbne dediščine ter nekaterih izdelkov, ki so nastali na delavnicah, skupaj s šolami, ki so sodelovale pri projektu, si je bilo mogoče ogledati na šestnajstih lokacijah na Gorenjskem in Primorskem, na sejnih v Ljubljani, Bovcu in Trenti ter na srečanju NP Julijsko predgorje in TNP na planini Krnica v Reziji ter na prireditvi Fest der Bergmachd v NP Nockberge na Avstrijskem Koroškem. Omenjena razstava TNP je bila tako predstavljena na rekordnem številu razstavnih prostorov.

- **Skrivnostne gore.** Na potujoči mednarodni razstavi Alpske mreže so se narodni in naravni parki predstavili z legendami in miti, ohranjenimi v duhovnem izročilu prebivalcev pod najvišjimi gorami od Francije do Slovenije. Odprtje razstave v štirih jezikih je bilo januarja 2005 v Galeriji Kranj, kasneje pa je bila na ogled tudi v Galeriji Fundacije za mir v Kobaridu.

- **Razstava Foto kluba TNP** z naslovom Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti... in podelitev nagrad najboljšim avtorjem fotografij in diapozitivov v razstavnem prostoru nastajajočega informacijskega središča TNP na Bledu.

Izobraževalne dejavnosti za širšo javnost

Petkovi popoldnevi v parku, izobraževalno-ustvarjalne delavnice. Leta 2005 je znanstvenoraziskovalna služba TNP pripravila šest delavnic v naravi za spoznavanje življenja v

Bohinjskem jezeru, posebnosti rastlin in živali na barju Goreljek, ledeniške doline Vrata in doline Radovne. Na bioloških delavnicah so udeleženci iskali različne živali in rastline, jih opazovali in določali, spoznavali ekosisteme, njihove značilnosti in posebnosti. Poudarek delavnic je na zdravem in poučnem druženju mladih in družin.

Komuniciranje z javnostmi:

- **Sporočila za javnost:** z namenom rednega obveščanja o delovanju TNP, projektih, dogodkih in prireditvah so bila pripravljena in posredovana sporočila za javnost in fotografije za medijske hiše, novinarje dopisnike in spletne strani TNP. V letih 2004 in 2005 je bilo objavljenih več kot 250 prispevkov, največ o pripravi novega zakona o TNP, nedovoljenih posegih v prostor ter projektih in dogodkih TNP.

- **Novinarske konference:** na štirih novinarskih konferencah je bilo predstavljeno delo znanstvenoraziskovalne službe TNP in drugih projektov v izvajanju TNP.

- **Časopis Svet pod Triglavom, št. 3, 4 in 5:** v njem so objavljeni prispevki o ljudeh in življenju v parku, o naravi in kulturni dediščini in dejavnostih javnega zavoda TNP. Namen časopisa je obveščanje prebivalcev, obiskovalcev, ljubiteljev in podpornikov parka o delu zavoda TNP in o

različnih zanimivostih v parku. Naravovarstveni nadzorniki poskrbijo, da ga prejmejo vsa gospodinjstva na območju TNP, drugim pa je na voljo v turističnih društvih, lokalnih turističnih organizacijah v TNP in na spletnih straneh.

- **Spletne strani www.tnp.gov.si:** povprečni mesečni obisk je več kot 130 tisoč zadetkov.

- **Založništvo:** TNP je svoje dejavnosti predstavil v **Letnem poročilu o delu javnega zavoda TNP 2002-2003, v biltenu Mladi nadzornik**, štirih številkah **Triglavskega okna**, v katerem svoje delo predstavlja znanstveno raziskovalna služba TNP, in na **zgoščenki o delavnicah Petkovi popoldnevi v parku**. Pripravljene so bile **tri nove zloženke**: Soška pot, Kolesarska pot Radovna in Poključka pot, ob prireditvah ob 80-letnici parka pa so izšle različne **priložnostne zloženke**. Zgibankam v slovenskem, angleškem, nemškem in italijanskem jeziku sta se pridružila še **francoska prevoda zloženek** Soška pot in Triglavski narodni park. Zaradi velikega povpraševanja so bile **nekatero zloženke ponatisnjene**: Triglavski narodni park, Dom Trenta, Pocarjeva domačija in Naravoslovne poti.

- **Koledar TNP:** Javni zavod TNP je leta 2004 izdal stenski koledar v nakladi 10.000 izvodov, leta 2005 pa stenski koledar v nakladi 5000 izvodov in namizni koledar v nakladi 1000 izvodov. Prodaja stenskega koledarja TNP, ki ga izdajamo že več kot 15 let, zelo niha. V zadnjih letih je zaradi konkurence tematsko sorodnih koledarjev prodaja padla tudi pod 5.000 izvodov. Leto 2004 je bilo prodajno uspešno, saj smo prodali 7850 izvodov, leta 2005 pa je bilo prodanih 3.757 koledarjev; 3.154 stenskih in 599 namiznih.

- **Priprava člankov**, poljudnih in strokovnih, za različne medije.

- **Sodelovanje v TV oddajah:** sodelovanje službe za kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja na kmetijskih oddajah TV Primorka in službe za izobraževanje in naravovarstveno vzgojo pri pripravi 50-minutne dokumentarne oddaje z naslovom Človek, drevo in gora na I. programu TV Slovenija, v kateri je bil predstavljen interni projekt TNP Etnologija planinskega pašništva.

- **Popularizacijske akcije:** poklicni in prostovoljni naravovarstveni nadzorniki TNP na najbolj obiskanih točkah v parku in izhodiščih v gore obiskovalce ozaveščajo o pomenu parka in o varnem obisku gora ter delijo zgibanke in obveščajo o posebnostih določenega območja.

Izobraževanje za lokalno prebivalstvo:

- organiziranje tečajev v sodelovanju z Združenjem malih sirarjev, Sirarskim društvom Tolminc in francoskega sirarskega centra Fromager de Carmejane: Dobra higienska praksa pri proizvodnji mlečnih izdelkov in sirov na kmetiji in Kulture (cepiva) v sirarstvu,

- organiziranje nadaljevalnega tečaja o splošnem sirarstvu v

sirarskem učnem centru KRN,

- organiziranje srečanj gorskih kmetov in izobraževanja o gradnji kmetijskih objektov iz okroglega lesa (Bača pri Podbrdu),
- priprava vsakoletnih razstav in ocenjevanj mlečnih izdelkov v Tolminu,
- oblikovanje in uvajanje EKO tržnice v Tolminu ter organizacija EKO praznikov v Tolminu.

Izobraževanje mladih, ki želijo sodelovati s TNP

Seminar za animatorje v informacijskem središču. Za usposabljanje bodočih animatorjev v Informacijskem središču TNP na Bledu je znanstvenoraziskovalna služba TNP konec novembra 2005 organizirala večdnevne delavnice za spoznavanje TNP in pridobivanje izkušenj z nastopanjem in pripravo ter vodenjem delavnic za otroke. Delavnice so vodili strokovnjaki pedagogike, psihologije in zaposleni na TNP. Izobraževanje je uspešno končalo 13 udeležencev.

Interno izobraževanje

Izobraževanje za naravovarstveno nadzorno službo. Redni letni izobraževalni seminarji, strokovne ekskurzije in vodniško izobraževanje v okviru PZS za poklicne nadzornike in redna izobraževanja za prostovoljne naravovarstvenike.

Prostovoljna naravovarstvena nadzorna služba šteje 80 članov, ki so s svojim poklicnim delom ali s ljubiteljsko ali rekreacijsko dejavnostjo povezani s prostorom narodnega parka in imajo posluš ter razumevanje za varstvo narave. Udeležujejo se različnih dejavnosti - predavanj, seminarjev, ekskurzij, delovnih in čistilnih akcij - ter sodelujejo pri varstvu in nadzoru v parku. Največjo vlogo imajo pri izobraževanju in ozaveščanju. Če svoje znanje in energijo za varovanje narave prenašajo naprej v svoj krog znancev, sodelavcev ali prijateljev, je temeljni cilj prostovoljnih

nadzornikov že dosežen. Odmevne akcije so bile pobiranje odpadkov na Hribaricah ter čiščenje zaraščajočih se travnikov na planini Kranjska dolina (Pokljuka) in na planini Suha pod Rodico, ki so zgled za dobro sodelovanje različnih upravljavcev v prostoru.

Program mladi nadzornik TNP vključuje 34 mladih od 11 do 20 let iz neposredne okolice parka. Udeležujejo se različnih delavnic, vodenih tematskih ekskurzij ter zimskih in letnih izobraževalnih taborov v TNP in tujini z vsebinskim poudarkom na namenih in ciljih zavarovanih območij ter nalogah naravovarstvene nadzorne službe. V okviru programa Mladi nadzornik smo izvedli projekt **TNP za vsakogar**. Na tedenski delavnici v Trenti sta se skupini mladih

nadzornikov pridružila tudi vrstnika na invalidskem vozičku.

Mentorstvo ter pomoč učencem, dijakom in študentom

Strokovni sodelavci TNP sodelujejo kot zunanji mentorji pri izvajanju študijske prakse in pripravi referatov, seminarjskih, diplomskih in raziskovalnih nalog dijakov in študentov različnih šol in fakultet.

Promocijske in tržne dejavnosti

Predstavljanje parkovnih dejavnosti na nekaterih dogodkih doma in v tujini: Predstavitve kulturne dediščine pašnih planin in sirarstva v TNP na prazniku sira na Ljubljanski tržnici (oktobra 2005), predstavitev TNP v besedi in sliki na prireditvi ob stoletnici pesnika Rudolfa Baumbacha v njegovem rojstnem kraju Kranichfeld (Turingija) v Nemčiji (septembra 2005) ter predstavitev TNP na prireditvi Ogenj v Alpah avgusta 2005 v Parku Zvezda v Ljubljani. TNP se je predstavil tudi na srečanju parkov vzhodnega Alpskega loka v Pušji vasi (Venezona) v Italiji (maj 2005) in na srečanju obmejnih občin Naravnega parka Julijsko predgorje in TNP na prelazu Krnica v Reziji (julij 2005).

Prodajni izdelki: v izboru za prodajna mesta TNP so izdelki domače umetnostne obrti, povezani s parkom, publikacije ter različni promocijski materiali.

Vodenje po parku: TNP organizira in koordinira vodenje po parkovnih poteh, Informacijskem središču TNP Dom Trenta, Pocarjevi domačiji ter enodnevne in večdnevne izlete po parku za skupine iz Slovenije in iz tujine pod strokovnim vodstvom naravovarstvenih nadzornikov TNP - parkovnih vodnikov.

Koče TNP: v program trženja sodi tudi oddajanje objektov v upravljanju TNP, ki se nahajajo v dolinah, na planotah in planinah v parku. Koče so namenjene obisku in doživljanju parka z možnostjo strokovnega vodenja.

Delo z mladimi - spodbuda za naše delo

"Pri svojem delu vsak dan srečujemo obiskovalce. Opažamo, da se njihova ozaveščenost izboljšuje, kljub temu pa je ravnanje posameznikov na območju parka nedopustno (vožnja z motornimi sanmi, terenskimi motorji, številni zračni preleti). Na območju Bohinja je veliko množičnih, hrupnih športnih prireditev, ki ne sodijo v park in se končajo s pijančevanjem in kupi smeti.

Svoje delo pogosto predstavljamo mladim v šolah ali na taborih. Otroci nam dajejo priznanje za naše delo, spodbudo za prihodnost in občutek, da delo, ki ga opravljamo, ni zaman.

Za boljše delovne razmere želimo urediti oddelčno pisarno v Stari Fužini, kjer bi bili domačinom in obiskovalcem bolj dostopni."

Iz poročila naravovarstvene nadzorne službe Bohinj

UREJANJE PARKA ZA OBISK

INFORMACIJSKO SREDIŠČE TNP DOM TRENTA

Dom Trenta ne opravlja samo nalog obveščanja, ozaveščanja in izobraževanja obiskovalcev TNP, temveč je v dobrem desetletju svojega delovanja postal gibalno razvoja doline Trenta, osrednje prireditveno mesto v dolini in tako priorišče različnih dogodkov: gledaliških predstav - upri-

zoritve ljudske igre Dekle iz Trente v izvedbi gledališke skupine iz Trente (februar 2004), zaključnih koncertov revije Primorska poje (april 2004 in 2005), Mednarodnega glasbenega foruma Trenta pod pokroviteljstvom Dunajskih filharmonikov s koncerti (julij 2004, 2005), letnih koncertov MPZ Triglav Trenta, projekcij filmov, predstavitev z diapozitivi in številnih razstav.

Zaradi prenočitvenih zmogljivosti, ki jih ima na voljo Dom Trenta, in naravnih ter kulturnih posebnosti doline Trenta je začel TNP razvijati večdnevne naravoslovne in izobraževalne programe za organizirane skupine.

Od odprtja informacijskega središča se je letno število obiskovalcev do leta 2000 večalo - povprečno 19.000, v zadnjih petih letih pa opažamo rahlo upadanje - povprečno 17.000 obiskovalcev letno. Prevladujejo domači gosti (60%), med katerimi je največ organiziranih šolskih skupin.

POCARJEVA DOMAČIJA V ZGORNJI RADOVNI

V muzejsko urejeni hiši, ki velja za eno najstarejših domačij v Triglavskem narodnem parku, je bogata zbirka ohra-

njenih predmetov, ki pričajo o življenju in delu ljudi pod Triglavom. Domačija je spomenik državnega pomena, namenjena je za obisk, informacijsko postajo in za kulturne prireditve. V sklopu Poletnih kulturnih večerov pri Pocarju, ki potekajo na skednju domačije, so bile poleti 2004 in 2005 organizirane prireditve, ki so se razvile v priljubljena tradicionalna srečanja. V obeh letih je Pocarjevo domačijo skupno obiskalo več kot 2500 domačih in tujih gostov.

Parkovne poti: nekatera območja so zaradi bogatih naravnih vrednot in kulturne dediščine opremljena s pojasnjevalnimi tablamami ter namenjena predvsem vzgoji in izobraževanju.

Naravoslovna učna pot Vrata
Soška pot
Poključka pot
Učna pot šotno barje Goreljek
Kolesarska pot Radovna
Naravni rezervat Zelenci *

Soška pot je bila podaljšana od Za otokov do Maljnika, zamenjane so bile informacijske table, ki so odslej v dveh jezikih - poleg slovenščine še v angleščini. Na naravoslovni poti Vrata je bil opravljen popis potrebnih del za obnovitev poti.

Kolesarska pot Radovna je prva parkovna kolesarska pot v Sloveniji. Zamisel zanjo se je porodila Turističnemu podmladku OŠ Gorje.

Informacijske točke

Poleg nekaterih naravnih vrednot in kulturnih spomenikov v parku so postavljene pojasnjevalne table, npr. pri trdnjavi Kluže, na Starem Tamarju pod Vršičem, na obali Bohinjskega jezera, v koritih Mostnice, pod Slapom Savica

in Martuljskimi slapovi, v Vintgarju, v Poključki soteski, nova informacijska točka pa je bila ob sodelovanju z Gozdarskim društvom Bled postavljena še v Martuljku, kjer so informacije o oglarjenju, vplivu oglarjenja na gozdove in o Martuljkovi gorski skupini.

Informacijska točka TNP na planini Mangart - oblikovanje in vodenje točke v poletnih sezonah 2004 in 2005.

Informacijska točka TNP v prostorih Fundacije miru v Kobaridu s predstavitvijo razstave o planinskem pašništvu in razstave Miti in legende v Alpah.

Na infrastrukturnih objektih (na poteh, tablah, stebričkih, mostičkih, klopeh in mizah) so potekala redna vzdrževalna dela (popravila, utrjevanje, čiščenje, menjava ter postavitve tabel in stebričkov, sečnja ipd.) in redno pobiranje odpadkov.

*Javni zavod Triglavski narodni park je na podlagi odloka občine Kranjska Gora pristojen za nadzorne in upravljavske naloge v naravnem rezervatu Zelenci, čeprav le-ta ni na območju TNP.

Urejanje parka za obiskovalce s posebnimi potrebami

V okviru projekta TNP za vsakogar, ki ga je finančno podprla Evropska zveza (Nacionalna agencija MOVIT, Program Mladina), sta bila urejena dostopa za obiskovalce na invalidskih vozičkih od Kugyjevega spomenika in na razgledno točko Šupca.

Poprijeli smo za različna dela

"Med uspešno opravljene naloge v preteklem letu gotovo sodi nadelava naravoslovne in učne Soške poti. Vsi smo sodelovali pri organizaciji Belarjevih dni v Trenti. V okviru ohranjanja tehnične dediščine smo v Trenti pri Rogarjevi žagi ponovno zgradili rižo (leseno drčo za spravilo lesa). Skupaj z mladimi nadzorniki in njihovimi vrstniki s posebnimi potrebami smo uredili dostop (razširitev mostu in dostopne poti za potrebe ljudi na invalidskih vozičkih) do Kugyjevega spomenika in počistili travnik v okolici. Med letom smo vzdrževali parkovno infrastrukturo (označevalne table, količke) in cestne zapore. Oskrbovali smo devet parkovnih koč v visokogorju, vzdrževali dostopne poti do parkovnih objektov, sodelovali smo v čistilni akciji, ki jo je organiziralo LD Soča, in pomagali pri izmeri grbinastih travnikov na območju oddelka. Pomagali smo tudi pri gašenju gozdnega požara v Berebici."

Iz poročila naravovarstvene nadzorne službe Treta s Posočjem

PROJEKTNO DELO

Nekatere naloge parka se izvajajo v okviru rednega dela, druge pa projektno:

Šotna barja v TNP (Life - narava)

Leta 2004 je bilo pripravljeno končno poročilo projekta, ki je potekal v okviru EU programa Life - narava v letih 2001-2003. Avgusta 2004 je TNP prejel potrdilo o uspešnem zaključku, v katerem je bil posebej poudarjen ustrezno

pripravljen načrt upravljanja.

Alpencom (Interreg IIIb Alpine Space)

V projektu, ki je bil potrjen jeseni 2004, sodeluje 13 partnerjev, večinoma alpskih narodnih parkov vseh držav alpskega loka, vodilni partner pa je Mreža zavarovanih območij v Alpah oziroma narodni park Les Ecrins. Osrednja cilja sta povezati upravljavce pri komunikaciji med zavarovanimi območji v Alpah ter pri komunikaciji med upravami parkov in različnimi ciljnim skupinami. Leta 2004 so bile usklajene podrobnosti posameznih nalog, časovni raspored in odgovornosti posameznih partnerjev. Začetek izvajanja projekta leta 2005 je povezan predvsem z organizacijskimi in pripravljalnimi deli za konkretne izvedbe zastavljenih nalog: priprava osnov virtualnega 3D modela Alp z informacijami o posameznih vrednotah v partnerskih parkih, izbira skupnih simbolov in slogana projekta ter priprava osnutkov za potujočo razstavo in plakate.

PALPIS - čezmejno sodelovanje in čezmejni načrti upravljanja na naravovarstveno pomembnih območjih v južnih Julijskih Alpah (Interreg IIIA Slovenija-Italija)

Namen projekta, v katerem sodelujejo TNP, Naravni park Julijsko predgorje in občine projektne območja na obeh straneh državne meje, je izdelava načrta upravljanja za čezmejna naravovarstveno pomembna območja, ki obsega Naravni park Julijsko predgorje, pSPA Severnega predgorja Julijskih Alp in območij Natura 2000 znotraj biosfernega območja UNESCO MaB Julijske Alpe, ki ležijo v občinah Bovec in Kobarid. Načrt bo pripravljen in uresničen skupaj in po postopkih, v katere bodo vključeni zainteresirani posamezniki, predstavniki občin, lokalnih skupnosti, drugih upravljavcev v prostoru, interesnih združenj, društev, gospodarskih subjektov itd.

Malo informacijsko središče TNP Bled (PHARE Slovenija-Avstrija 2005)

Osrednje dejavnosti so priprava programov za interaktivno animacijo obiskovalcev, predvsem šolske mladine, tehnična oprema Malega informacijskega središča, priprava natančnega načrta in izvedba del za glavno atrakcijo središča (opazovalnico s pogledom na vrh Triglav), priprava skalnjaka z nekaterimi ekosistemi in rastlinami iz habitatske direktive z območja TNP ter z ozaveščevalnimi tablama o Naturi 2000 na zelenici ob stavbi.

ERA-EKO REGIA ALPE ADRIA, Interreg IIIA SLO-A

Namen projekta je vzpostavitev trajnega sodelovanja med Triglavskim narodnim parkom in Narodnim parkom Nockberge iz Avstrije in nadaljevanje dejavnosti za oblikovanje novih dohodkovnih možnosti za tukajšnje prebivalstvo. V okviru dela mednarodnih delovnih skupin in na kongresu, ki ga je organiziral TNP oktobra 2005 na Bledu, so se izoblikovale nove projektne ideje s področij trženja lokalnih proizvodov, izobraževanja, turizma in informiranja javnosti. Tako je bilo izvedenih več izmenjav na področju turizma in izobraževanja šolske mladine. Prav tako pa so bile oblikovane osnove za razvoj skupne iniciative treh parkov (TNP, NP Nockberge in Naravni park Julijsko predgorje) z delovnim naslovom Giro dei parchi.

Program ohranjanja biotske in krajinske pestrosti na širšem območju pašne planine Klek na Pokljuki

Namen projekta je ohraniti biotsko raznovrstnost in krajinsko pestrost z vzpostavitvijo sonaravnega planinskega gospodarjenja. Program, ki ga finančno podpira kneževina Monako, obsega spremljanje stanja vegetacije, raziskovanje, arheološka izkopavanja in izobraževanje o biotski raznovrstnosti. V okviru arheoloških izkopavanj, ki jih je vodil Gorenjski muzej v sodelovanju s TNP, so bili najdeni ostanki lončenih posod in fragmenti fibul iz poznoantičnega in zgodnj srednjeveškega obdobja.

Unesco - MAB - TNP /Julijske Alpe

Na 19 lokacijah opuščeni pašni planini so bili opravljeni topografski pregledi z evidentiranjem in fotodokumentacijo stanja na planinah.

Mednarodni projekt Železna pot (Iron Route)

V projektu sodelujejo institucije iz Avstrije in Slovenije, njegov cilj pa je vzpostavitev mreže informativnih točk v visokogorju, kjer so ostanki staroveškega in srednjeveškega rudarstva. Območje TNP je glavni del slovenskega vključevanja, Gorenjski muzej pa je kot pobudnik tudi koordinator za Slovenijo. TNP je leta 2005 sodeloval pri evidentiranju nahajališč železove rude v visokogorju, pripravi označeval-

nih tabel in arheološkem izkopavanju v visokogorju.

SODELOVANJE

Z OBČINAMI, DRŽAVNIMI INSTITUCIJAMI IN DRUGIMI ORGANIZACIJAMI TER POSAMEZNIKI NA OBMOČJU TNP:

- pri usklajevanju parkovnih dejavnosti z drugimi organizacijami predvsem s področja turizma z občinami, z lokalnimi turističnimi organizacijami v okviru skupnosti Julijske Alpe, s Turistično zvezo Slovenije, turističnimi društvi, Planinsko zvezo Slovenije - sodelovanje v komisiji za varstvo gorske narave in gospodarski komisiji ter s posameznimi planinskimi društvi;
- pri pripravi naravovarstvenih smernic in mnenj v okviru priprave in izdelave prostorskih dokumentov na območju parka v naslednjih občinah: Bohinj, Tolmin, Bled in Bovec;
- pri pripravi regionalnih razvojnih programov za gorenjsko in severnoprimorsko regijo;
- pri izvajanju občinskih razvojnih programov,
- v postopku pridobivanja upravnih dovoljenj v zvezi z javnimi prireditvami;
- pri različnih programih in projektih s kmetijsko svetovalno službo in regionalnimi razvojnimi agencijami;
- pri oblikovanju zakonodaje s področja predelave osnovnih kmetijskih surovin na domu;
- v iniciativi gorskih kmetov Slovenije;
- pri pripravi programov za razvoj planin z agrarnimi in pašnimi skupnostmi, pomoč pri prenosu materiala na pašne planine: Velo polje, Laz, Vrtaška Planina.

Zadovoljni smo, kadar so z našim delom zadovoljni tudi prebivalci

"Tu je treba omeniti prireditve, ki je bila leta 2005 na Koprivniku, za prebivalce vasi Koprivnik, Gorjuše in Podjelj, pa tudi za vse naključne obiskovalce. Ob sodelovanju kulturnih društev, strokovnih sodelavcev in seveda tudi obiskovalcev smo ob slikah, pesmih in besedah preživeli lep večer na prireditvi, ki smo jo poimenovali Klic pomladi. Spomladi smo s prizadevnim Turističnim društvom Pokljuka ter ob sodelovanju kolegov iz oddelka Bohinj tudi počistili smeti na Goreljku in okolici. Želeli bi si več sodelovanja s turističnimi društvi, ki delujejo na

območju parka. Iskreno smo se veselili tudi vseh zadovoljnih obiskovalcev Pokljuke, ki smo jih popeljali po kateri od poključskih poti. To so bili povzročitelji bližnjih šol, družili pa smo se tudi s taborniki, z organiziranimi večjimi skupinami tujcev, naši gostje so bili tudi tuji novinarji, ki so na obisk prišli prav zaradi spoznavanja našega parka."

Iz poročila naravovarstvene nadzorne službe Pokljuka-Mežakla

Z DRUGIMI ZAVAROVANIMI OBMOČJI IN MEDNARODNIMI ORGANIZACIJAMI

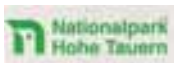
Mreža zavarovanih območij v Alpah

Dejavnosti v okviru Mreže, pri katerih je sodeloval TNP, so bile: strokovno srečanje in tekmovanje nadzornikov v okviru 10. srečanja nadzornikov Danilo Re - Aprica, Italija (januar 2005), strokovni seminar v Narodnem parku Gesäuse v Avstriji z naslovom Varstvo voda v Alpah - kraški izviri v visokogorju (junij 2005), seja predsedstva in izvršnega odbora Mreže skupaj s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije na temo prihodnje organizacije in financiranja Mreže; sejo smo sklenili v Goriških Brdih, kjer se je Janez Bizjak poslovil od podpredsedniške funkcije (september 2005), in 5. konferenca Mreže ob njeni 10-letnici v Chambéryju v Franciji (oktober 2005).

Obnovljeno sodelovanje z narodnim parkom Snowdonia - Wales, Velika Britanija

Po desetih letih sodelovanja med parkoma je bila junija 2004 v TNP ponovno podpisana pogodba o medsebojnem sodelovanju. Podpisala sta jo predsednika svetov obeh parkov Caerwyn Roberts in Tomaž Banovec.

Tristranski sporazum - TNP, NP Hohe Tauern in NP Les Ecrins

Partnerska povezava treh parkov, ki skupaj delujejo tudi v Mreži zavarovanih območij v Alpah, je bila sklenjena že leta 1997, leta 2004 pa je TNP gostil dvodnevno tradicionalno srečanje uslužbencev vseh treh parkov.

Štirje uslužbenci TNP so se leta 2004 udeležili jezikovnega tečaja strokovne angleščine za naravovarstvenike, ki je bil organiziran v NP Les Ecrins v Franciji.

UNESCO - MAB - Julijske Alpe

Nadaljevanje večletnega (od 1996) programa raziskav o pašništvu in rudarstvu v Julijskih Alpah; terensko delo od aprila do oktobra 2005 in sodelovanje pri arheoloških izkopavanjih na Planini Kal / Zadnji Vogel in na Planini Klek; oboje v organizaciji Gorenjskega muzeja. Opravljena so bila tudi ključna dela za razstavo UNESCO MAB v Informacijskem središču TNP Dom Trenta.

Federacija EUROPARC

Nadaljevanje sodelovanja pri pripravi programov, organizaciji prireditev ob evropskem dnevu parkov in pri izvajanju in razvoju programa Mladi nadzornik. V petčlansko predsedstvo federacije je bil izvoljen tudi mag. Martin Šolar iz TNP.

Mednarodna zveza za ohranitev narave (IUCN) - Svetovna komisija za zavarovana območja (WCPA)

Redno sodelovanje v WCPA ter izvedba izvedenskega obiska v NP Šumava na Češkem (22.3.-24.3.2005).

Svet Evrope - diploma za zavarovana območja

Redno sodelovanje s pristojnim direktoratom za zavarovana območja, posredovanje informacij za njihove evidence, udeležba na seminarju za upravljavce zavarovanih območij, imetnikov evropske diplome v Avstriji (september 2005) in priprava vmesnega poročila za TNP v letu 2005.

Sodelovanje z NP Pirin - Bolgarija

V okviru švicarsko-bolgarskega programa ohranjanja biodiverzitete, ki ga financira Švica, sta se dva uslužbenca TNP kot predavatelja udeležila mednarodne delavnice v NP Pirin v Bolgariji, jeseni 2004 pa je TNP obiskala 15-članska delegacija predstavnikov občin iz okolice narodnega parka Pirin. Predavanje predstavnika TNP v NP Pirin o prednostih in priložnostih programa Človek in biosfera MaB.

Sodelovanje z NP Kiskunsag - Madžarska

Sodelovanje med parkoma se je začelo z mednarodno izmenjavo za mlade nadzornike leta 2004 v Trenti, na kateri so madžarski kolegi dali pobudo za ekskurzijo. Ravninski park na jugu Madžarske je obiskalo šest zaposlenih.

Triglavski narodni park je mednarodno sodelovanje podkrepil še z naslednjimi dejavnostmi:

- priprava in organiziranje ekskurzije zaposlenih v narodnih parkih Bolgarije in Češke,
- organizacija in sodelovanje na prireditvi Ekoštafeta v Avstriji (Podklošter),
- izvajanje projekta Interreg IIIA SLO-I: VALOPT - Celovit razvoj tipičnih kmetijskih pridelkov in izdelkov na čezmejnem območju,
- priprava in izvajanje projekta PHARE CBC-SPF: Usposobljena delovna sila - prvi pogoj za razvoj ter povečanje turizma, kmetijstva in naravovarstva na planinah zgornjega Posočja.

ON THE WORK OF TRIGLAV NATIONAL PARK

Good results obtained in projects and tasks are a reward for the efforts and efficient cooperation of expert departments, the professional ranger service and common services departments.

Trust, good relations and cooperation with park inhabitants, municipalities, various organisations, societies and institutes are of utmost importance for successful implementation of the park's mission and for promoting development in the area - searching for favourable solutions and opportunities for the area and for the people.

In managing the TNP, we have benefited greatly from the experience of other parks. The TNP is a member of many international organisations which set the trends for protected areas in various fields of their operation. In 2004 and 2005, the TNP focused on the following fields of activity:

1. Collection of data, monitoring, preparation of professional groundwork and opinions, and consultancy:

Expert departments worked on habitat type and cultural landscape typology, gathered data on human activities in Natura 2000 sites and park infrastructure, and helped prepare the opinions and guidelines concerning construction works in the territory of the park. A lot of attention was paid to consulting clients on agriculture and spatial interventions. Additionally, we prepared documentation for designations of high quality agricultural products and compiled data for a book on Albin Belar, the man who launched the first proposal for a protected area in the territory of the present TNP.

2. Direct control and wildlife management

Park rangers constitute an essential element of the managing authority of the park as they are in constant, direct contact with the nature, visitors and inhabitants of the park. Their work is centred on providing information, educating, awareness-building and guidance. Park rangers have been compiling data on the current state of the nature, thus participating in a wide range of professional, educational and research tasks conducted by the TNP. A lot of attention has been paid to the setting-up and maintenance of park infrastructure. Two thirds of park rangers also carry out tasks related to wildlife protection and management: animal control, data collection, health monitoring, hunting and biological amelioration treatments. In order to determine the optimum management practices with regard to chamois and chamois habitats, the Chamois Ecology Project was executed.

3. Education and awareness-building

Park employees prepared numerous thematic slide presentations and guided excursions for different target groups. We conducted educational programmes, nature days and animated ethnology workshops for primary school and kindergarten children. TNP is also regularly involved in study programmes of faculties and offers mentor support to secondary school and university students. In the period

concerned, the TNP prepared an exhibition titled Ethnology of Dairy Farming and participated in preparation of a travelling Alpine Network exhibition bearing the name Myths and Legends - Mysterious Mountains. Public relations and communications was among our priority concerns, encompassing activities such as providing regular information on the work of the park through press releases and press conferences, three issues of the TNP Newsletter Svet pod Triglavom and other publications, and organisation of outdoor creative educational workshops and popularisation events held at most frequented points of the park. As for education activities, a course on cheese-making was organised for local inhabitants, and the young who wished to work with the park were given the opportunity to attend a training course for animators to work at the TNP Information Centre Bled. The young have also been the focus of the Junior Ranger Project. The TNP has a voluntary ranger service of 80 members. Park employees were invited to attend a number of training courses and seminars.

4. Visitor infrastructure

The TNP has an Information Centre in Trenta, which is also the main event venue in the Trenta valley. Every year, the centre is visited by 17,000 visitors.

The Pocar Farm information point is located in an old farmhouse and its adjacent farm buildings, which have been adapted for museum purposes. The events held there attract hundreds of visitors. Every year, 2,500 people visit the farm.

There are 6 theme trails in the park and a number of information points with boards. Over the last two years, the park has given a lot of attention to ensuring access for the disabled.

5. Project work

- Peatbogs in TNP (Life-Natura)
- Alpencom (Interreg IIIb Alpine Space) aimed at establishing cooperation and communication between protected area managers in the Alps and park authorities and target groups.
- PALPIS - cross-border cooperation and cross-border management plans for nature conservation areas in the southern Julian Alps (Interreg IIIA A Slovenia-Italy)
- Small Information Centre TNP Bled (PHARE Slovenia-Austria 2005): mainly concerned with preparation of programmes for interactive animation of visitors.
- ERA-ECO REGIA ALPE ADRIA (Interreg IIIA SLO-A) aimed at establishing sustainable cooperation among neighbouring parks
- Programme aimed at preserving the biotic and landscape diversity in the wide area of the Klek alp on the Pokljuka plateau
- Unesco-MaB - TNP / Julian Alps: topographic survey with records and photo documentation of the current state of mountain pastures and alps in the area
- International Iron Route project aimed at establishing the network of info points in high mountains as an area scattered with remains of ancient and Middle Age mining.

6. Cooperation

The park maintains regular cooperation with municipalities within the park, state bodies and other organisations and individuals in the territory of TNP in coordination of park activities, preparation of nature conservation guidelines and opinions, regional development programmes, in the process of acquiring administrative permits and in different

programmes and projects.

The cooperation is also in place with other protected areas (NP Snowdonia, NP Hohe Tauern, NP Les Ecrins, NP Pirin, NP Kiskunsag) and international organisations (Network of Protected Areas in the Alps, UNESCO-MaB-Julian Alps, EUROPARC Federation, World Conservation Union (IUCN), World Commission on Protected Areas (WCPA), Council of Europe).

Naše delo je bilo uspešno tudi zaradi sodelovanja z naslednjimi podjetji, ustanovami in društvi:

Gorenjka d.d. Lesce

Gostišče Metoja

Hessenško - slovensko društvo

Wiesbaden

Katz&Klumpp

Kolinska d.d.

Ljubljanske mlekarne d.d.

Logos Trend d.o.o.

Mili d.o.o.

Ministrstvo za obrambo

Slovenska vojska -

15. brigada SV

Mtours Bled

Nimrod d.d

Prirodoslovni muzej Slovenije

Sklad RS kmetijskih zemljišč
in gozdov

Turistično društvo Gorje

Vina Dušan Kristančič Medana

Za sodelovanje se zahvaljujemo tudi:

planinskim društvom:

PD Bled

PD Bovec

PD Dovje-Mojstrana

PD Gorje

PD Javornik-Koroška Bela

PD Radovljica,

PD Srednja vas v Bohinju

PD Tolmin, PD Žirovnica

Lokalnim turističnim organizacijam:

LTO Bled

LTO Bohinj

LTO Bovec

LTO Kranjska Gora

LTO Tolmin

Tiskarni Medium d.o.o.

Kolo centru Lesce

Občini Bled

Osnovni šoli Gorje

Osnovni šoli prof. dr. Josipa Plemlja Bled

Osnovni šoli Dušana Muniha Most na Soči

Agenciji Bomba

Gostišču Rožič

Parku Škocjanske jame in Kozjanskemu parku

SVET TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA V LETIH 2004 IN 2005

	2001 - 2005	Od maja 2005
Predsednik sveta	Tomaž Banovec	dr. Milan Orožen Adamič
Namestnik predsednika sveta	Jože Šerbec	Berti Rutar
Člani predstavniki vlade RS:		
Ministrstvo za okolje in prostor	Mladen Berginc	dr. Marjan Vezjak
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Marta Hrustel Majcen	Maksimilijan Mohorič
Ministrstvo za kulturo	Silvester Gaberšček	Silvester Gaberšček
Ministrstvo za finance	Staša Zupančič Verbič	dr. Stanislav Klinar
Ministrstvo za šolstvo in šport	Anica Svetina	dr. Milan Orožen Adamič
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo		dr. Zvonko Bergant
Predstavniki občin:		
Občina Bled	Samo Zupan	Samo Zupan
Občina Bohinj	Evgenija Kegl Korošec	Jožef Cvetek
Občina Bovec	Siniša Germovšek	Siniša Germovšek
Občina Kranjska Gora	Stane Kofler	Mirko Eržen
Občina Kobarid	Jože Šerbec	Jože Šerbec
Občina Tolmin	Janko Humar	Berti Rutar
Predstavniki drugih ustanov:		
Planinska zveza Slovenije	dr. Janez Duhovnik	Tomaž Banovec
Lovska zveza Slovenije	Peter Šuler	Dušan Jug
Predstavniki javnega zavoda TNP:		
	Peter Belhar	Tomaž Bregant
	Tea Lukan Klavžer	Sašo Hrovat
	Radko Legat	dr. Marija Markeš (do okt. 05) Tea Lukan Klavžer (od nov. 05)
	dr. Marija Markeš (do aprila 04) Tomaž Bregant (od maja 04)	Davorin Koren
	Marko Pretner	Radko Legat
	mag. Martin Šolar	Marko Pretner
	Tine Štular	mag. Martin Šolar

SVET TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA V LETIH 2004 IN 2005

Poročilo o delu sveta TNP

Svet Triglavskega narodnega parka je imel v letu 2004 štiri redne seje, eno slavnostno in dve korespondenčni seji, obravnavane so bile naslednje teme:

69. seja dne 18. marca 2004

- Obravnava poslovnega poročila in zaključnega računa javnega zavoda TNP za leto 2003.
- Osnutek poročila o delu javnega zavoda TNP.
- Poročilo o prodaji upravne stavbe na Kidričevi 2 in o nakupu poslovne stavbe LIP Bled.
- Program prireditev ob 80-letnici ustanovitve TNP.

70. seja dne 24. maja 2004

- Informacija o pripravi novega zakona o TNP.
- Kadrovske spremembe v svetu TNP (odhod dr. Marije Markeš na delovno mesto državne sekretarke na Ministrstvu za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano).
- Predlogi za podelitev Belarjevih priznanj.

Slavnostna seja dne 24. maja 2004

- Slavnostni govor predsednika sveta TNP Tomaža Banovca.
- Podelitev evropske diplome za zavarovana območja Triglavskemu narodnemu parku.

Korespondenčna seja dne 1. septembra 2004

- Sprememba statuta zaradi selitve uprave (naslov organizacije) in dopolnitev dejavnosti v zvezi z registracijo zavoda.

Korespondenčna seja dne 30. septembra 2004

- Rebalans finančnega načrta javnega zavoda TNP (povečan proračun).

71. seja dne 26. oktobra 2004

- Stanje pri predlogu sprememb zakona o TNP.
- Poročilo o poletni sezoni 2004.
- Predstavitev zaključka projekta LIFE.
- Predstavitev nove upravne stavbe in obravnava predloga obnove in preнове stavbe v sodobno parkovno informacijsko središče.
- Spremembe statuta javnega zavoda TNP.

72. seja dne 17. decembra 2004

- Obravnava programa dela in načrta upravljanja javnega zavoda TNP za leto 2005.
- Predlog začasnega finančnega načrta za leto 2005.
- Izhodišča za finančno poslovanje v letih 2005 in 2006.

V letu 2005 je svet TNP imel 5 rednih sej in 2 korespondenčni seji, obravnavane so bile naslednje teme:

73. seja sveta dne 31. 3. 2005

- Obravnavanje osnutka poročila o delu javnega zavoda TNP v letu 2004.
- Potrditev poslovnega računa in finančnega poročila javnega zavoda TNP v letu 2004.
- Informacija o poteku projekta INFO postaje TNP in Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani.
- Načrtovanje oblikovanja novega sveta TNP in komisije za volitve direktorja.
- Informacija glede priprav novega zakona o TNP.

74. konstitutivna seja sveta dne 23. 5. 2005

- Konstituiranje sveta TNP v novi sestavi in volitve predsednika (dr. Milan Orožen Adamič) in njegovega namestnika (Berti Rutar).
- Obravnavanje poročila o dosedanjem delu sveta.
- Imenovanje komisije za izbor direktorja TNP.
- Informacija o novem zakonu o TNP.

Korespondenčna seja dne 24. 6. 2005

- Sprejetje in potrditev rebalansa finančnega načrta za leto 2005 (povečan proračun).

75. seja sveta dne 11. 7. 2005

- Sprejetje in dopolnitve Pravilnika o delovnih razmerjih v javnem zavodu TNP.
- Predstavitev problematike nedovoljenih posegov v TNP.
- Poročilo komisije za izbor direktorja TNP.
- Predstavitev treh izbranih kandidatov za direktorja oz. direktorico TNP (dr. Marija Markeš, Marjeta Keršič Svetel, Martin Šolar).
- Izvolitev dr. Marije Markeš za direktorico TNP.

Korespondenčna seja dne 28. 10. 2005

- Prenehanje članstva v svetu TNP dr. Mariji Markeš zaradi imenovanja za direktorico javnega zavoda TNP in izvolitev nadomestnega člana sveta.

76. seja sveta dne 24. 11. 2005

- Obravnavanje predloga programa dela in letnega načrta upravljanja ter predloga finančnega načrta za leto 2006.
- Obravnavanje predloga o porabi sredstev iz Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS.
- Informacija o stanju priprav novega zakona o TNP.
- Informacija o pobudi UNESCO za razglasitev zavarovanih območij v Alpah za svetovno dediščino.
- Informacija o kandidaturi predsednika sveta TNP dr. Milana Orožna Adamiča za veleposlanika v Zagrebu.

77. seja sveta dne 15. 12. 2005

- Potrditev predloga programa dela in letnega načrta upravljanja ter predloga finančnega načrta javnega zavoda TNP za leto 2006.
- Predstavitev projektov; PALPIS (Interreg IIIa Slovenija - Italija) in ECO-ERA ALPE ADRIA (Interreg IIIa Slovenija - Avstrija).

ZAKLJUČNE MISLI IN POPOTNICA ZA DELO V PRIHODNJE

Na praznovanju 80. obletnice Alpskega varstvenega parka, ki so ga razglasili leta 1924, je direktorica evropskega Direktorata za kulturno dediščino in varstvo narave iz Strasbourga predala našemu parku diplomu Sveta Evrope za leto 2004. S tem najvišjim evropskim priznanjem za narodni park leta sta se Slovenija in TNP uvrstila v mednarodno priznano elitno družbo, v kateri veljajo stroga merila kakovosti, odličnosti, enkratnosti in izjemnosti.

TNP je dragulj, ki ga Sloveniji v Evropi marsikdo zavida. Diploma je podeljena skupnemu zakladu vseh Slovencev, čeprav se mnogi med nami vrednosti tega naravnega čudeža ne zavedajo.

Evropska diploma je priznanje vsem, ki se trudijo ohranjati TNP, je potrditev upravljalškega koncepta, ki ga je leta 1994 potrdila komisija IUCN, ter večletnega strokovnega utemeljevanja naše kandidature, stroge presoje mednarodne komisije in njenega končnega pozitivnega predloga Svetu Evrope. Diploma je zavezujoča, saj je treba vsakih pet let preveriti izpolnjevanje pogojev, zapisanih v listini. Med glavnimi za ohranitev Diplome je nov zakon o TNP. Država Slovenija (Državni zbor ali Vlada RS) se izpolnitvi tega pogoja ne bo smela in mogla izogniti.

V drugih državah je pridobitev diplome medijsko zelo odmevna. V Sloveniji komajda. Tako je bilo tudi v letu 2003, ko je TNP pridobil status biosfernega območja UNESCO-MAB Julijske Alpe. Temu dogodku, pomembnem za Slovenijo in za občine ter prebivalce Julijskih Alp, so mediji namenili tako skromne vesti, kot bi šlo za obnovo lokalne ceste ali vaškega vodovoda.

Že nekaj let opažamo, da je Triglavski narodni park spoštovan, znan in priznan v tujini, v Sloveniji pa ne. Število oddaj na tujih radijskih in televizijskih postajah, celostranske reportaže v uglednih ter vplivnih tujih časopisih in revijah letno nekajkrat presegajo skromno navzočnost TNP v slovenskih medijih.

Ob številnih množičnih prireditvah v gorah je vedno denar za preletavanje s helikopterji, s katerimi se vozijo (nezakonito!) vplivni ljudje na turistične ogledne visokogorja in televizijski snemalci, ki nepomembna srečanja na Kredarici povzdigujejo v nacionalno pomembne dogodke. Ko pa imamo v Trenti Dunajske filharmonike, na Belarjevih dnevih 900 šolskih otrok in njihovih staršev, pri Pocarju kulturne večere, ko odpiramo nove opremljene poti, ko kmetom pomagamo čistiti zaraščene planine, ko pomagamo pri obnovi stavb na pašnih planinah in ko kdo zgradi novo hišo ali hlev, ki sta lahko dober zgled novim gradnjam v parku, v osrednjih medijskih hišah ni veliko pozornosti.

Letno poročilo je ogledalo naše javne službe. Namenoma so poudarjeni pozitivni dogodki in tisto, kar je dobrega v zvezi s TNP. S svojim delom skušamo opozoriti, da je narodni park nacionalno pomembna in občutljiva naravna vrednota, ki smo jo dolžni varovati, tudi kadar ekonomsko gledanje vzpodbuja nenasitno slo po rabi, izrabi, prodaji, razprodaji, omalovaževanju in razvrednotenju. Prepričan sem, da je narodni park izjemna in neprimerljiva priložnost in prednost za prebivalce ter njihove razvojne možnosti.

Obisk švedskega kralja in kraljice v Čadrgu potrjuje, da smo delali prav, saj so uspešni parkovni razvojni programi postali zanimivi za ugledne osebnosti iz tujine. To potrjuje tudi v letu 2005 sklenjeni dogovor s Kneževino Monako o večletnem sofinanciranju programov na planini Klek.

Narodni park je ogledalo kulturne ravni obiskovalcev, odgovornosti vseh upravljalcev (ne le uprave TNP) in lastnikov zemljišč ter politične razsvetljenosti.

Verjamem, da bo naš park kmalu tudi v Sloveniji dobil veljavo in vrednost, ki si jo zasluži. Predvsem pa, da ga bodo vzeli za svojega tudi v vladajoči politiki, ki ima v rokah škarije in platno pri delitvi proračunske pogače. TNP je javno dobro, ki nima cene, ima pa neskončno vrednost. Merljivega in nemerljivega ne moremo primerjati. Duhovno doživetje zadaj za Peričnikom, kjer si obnavljamo svoje energijske zaloge, ni primerljivo z osebnimi koristmi preračunljivih posameznikov, ki skušajo dokazovati, koliko kilovatnih ur bi se dalo iztržiti iz vodne sile slapu.

Svojem sodelavkam in sodelavcem se po trinajstih letih vodenja parka zahvaljujem za delo, pomoč in podporo, predvsem pa za usklajeno razumevanje njihovega in mojega dela. Brez njih v parku ne bi dosegli kakovostne ravni, ki nam je vsem v ponos. Delati v parku in za park sem vedno razumel kot posebno poslanstvo in poseben privilegij. Naj bo tako tudi v prihodnosti.

Slovenci imamo samo en narodni park, vedno bolj ga potrebujemo, čeprav včasih z odnosom do njega dokazujemo, da ga nismo vredni.

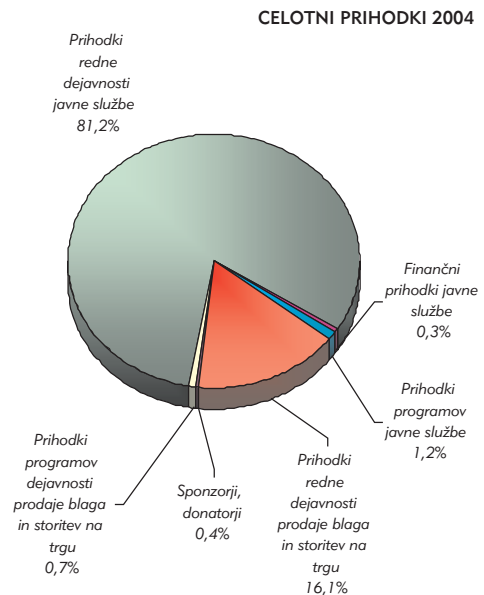
Janez Bizjak, direktor do 30. 9. 2005

FINANČNO POROČILO

PREGLED PRIHODKOV IN ODHODKOV JAVNEGA ZAVODA TRIGLAVSKI NARODNI PARK po vrstah in dejavnostih v letu 2004 (v tolarjih)

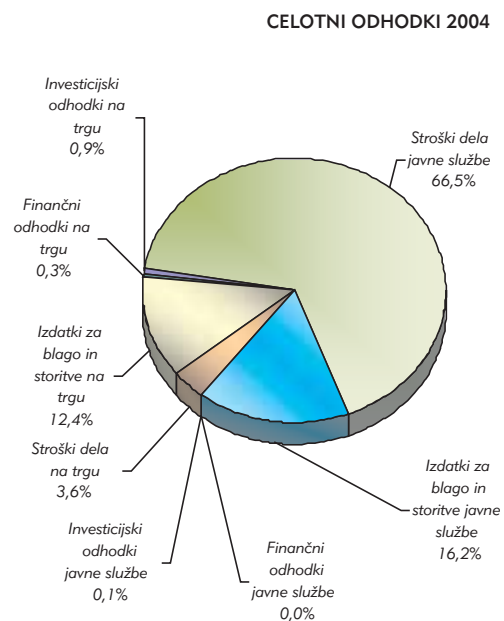
PREGLED PRIHODKOV

	VRSTA PRIHODKA	Realizacija 2004
1.	Prihodki za financiranje dejavnosti javne službe	275,037.910
1.1.	Prihodki redne dejavnosti	269,917.881
1.2.	Finančni prihodki	1,062.972
1.3.	Prihodki programov	4,057.057
1.3.1	Program UNESCO MAB (MŠZŠ, Urad komisije Unesco)	3,607.057
1.3.2	Program Mladi nadzornik (MOP)	450.000
2.	Prihodki dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	57,201.484
2.1.	Prihodki redne dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	53,593.739
2.2.	Sponzorji, donatorji	1,286.309
2.3.	Prihodki programov:	2,321.436
2.3.1	Znanstvenoraziskovalna služba	
	- mednarodni projekt LIFE	37.314
2.3.2	Biokmetovanje	787.100
2.3.3	Program Mladi nadzornik	1,165.725
2.3.4	Bulgarian-Swiss Biodiversity Conservation Programme	331.297
	SKUPAJ (1. + 2.)	332,239.394

PREGLED ODHODKOV

	VRSTA ODHODKA	Realizacija 2004
1.	Odhodki dejavnosti javne službe	275,037.910
1.1.	Plače in drugi izdatki zaposlenih	184,358.825
1.2.	Prispevki in davki na plače	36,642.869
1.3.	Izdatki za blago in storitve	53,725.304
1.4.	Finančni odhodki	43.525
1.5.	Investicijski odhodki	267.387
2.	Odhodki dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	57,201.484
2.1.	Plače in drugi izdatki zaposlenih	11,561.297
2.2.	Prispevki in davki na plače	421.062
2.3.	Izdatki za blago in storitve	41,154.881
2.4.	Finančni odhodki	1,047.116
2.5.	Investicijski odhodki	3,017.128
	SKUPAJ (1. + 2.)	332,239.394

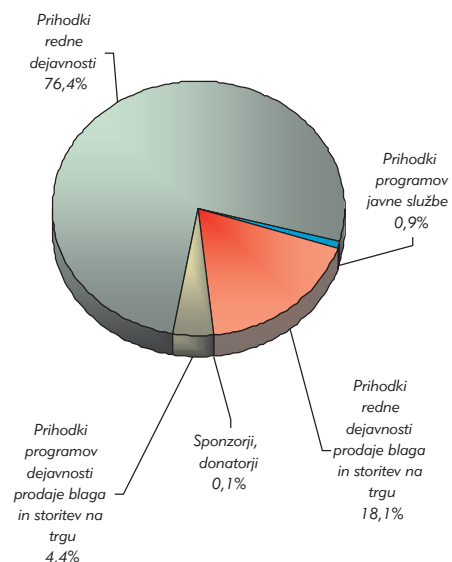
FINANAČNO POROČILO

PREGLED PRIHODKOV IN ODHODKOV JAVNEGA ZAVODA TRIGLAVSKI NARODNI PARK po vrstah in dejavnostih v letu 2005 (v tolarjih)

PREGLED PRIHODKOV

VRSTA PRIHODKA	Realizacija 2005
1. Prihodki za financiranje dejavnosti javne službe	284,276.777
1.1. Prihodki redne dejavnosti	280,952.000
1.2. Prihodki programov	3,324.777
1.2.1 Program UNESCO MAB (MŠZŠ, Urad komisije Unesco)	1,484.091
1.2.2 Program ohranjanja biotske raznovrstnosti na planini Klek (ZVN)	1,056.942
1.2.3 Petkovi popoldnevi v parku (MDDSZ)	783.744
2. Prihodki dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	83,243.321
2.1. Prihodki redne dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	66,650.334
2.2. Sponzorji, donatorji	416.667
2.3. Prihodki programov:	16,176.320
2.3.1 Znanstvenoraziskovalna služba	
- mednarodni projekt Phare malo info središče Bled	2,743.353
- mednarodni projekt Interreg Alpencom	564.571
- mednarodni projekt Interreg Palpis	1,549.613
2.3.2 Mednarodni projekt Interreg Eko Era	9,921.945
2.3.3 Program Mladi nadzornik	1,396.838
SKUPAJ (1. + 2.)	367,520.098

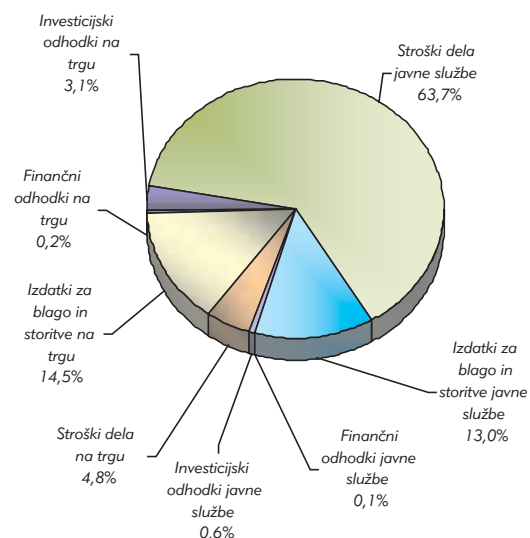
CELOTNI PRIHODKI 2005

PREGLED ODHODKOV

VRSTA ODHODKA	Realizacija 2005
1. Odhodki dejavnosti javne službe	284,276.777
1.1. Plače in drugi izdatki zaposlenih	196,457.676
1.2. Prispevki in davki na plače	37,813.437
1.3. Izdatki za blago in storitve	47,622.278
1.4. Finančni odhodki	243.166
1.5. Investicijski odhodki	2,140.220
2. Odhodki dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	83,235.065
2.1. Plače in drugi izdatki zaposlenih	15,591.168
2.2. Prispevki in davki na plače	1,915.202
2.3. Izdatki za blago in storitve	53,415.923
2.4. Finančni odhodki	745.708
2.5. Investicijski odhodki	11,567.064
SKUPAJ (1. + 2.)	367,511.842

CELOTNI ODHODKI 2005

UPRAVA JAVNEGA ZAVODA TNP

Direktor/ica Janez Bizjak, dr. Marija Markeš

STROKOVNE SLUŽBE

Služba za načrtovanje, upravljanje in razvoj parka mag. Martin Šolar *vodja službe*,
Marjeta Albinini

Služba za posege v prostor Tea Lukan Klavžer *vodja službe*,
Igor Zakotnik

Služba za varstvo in upravljanje prostoživečih živali Miha Marenče *vodja službe*

Znanstvenoraziskovalna služba Jurij Dobravec *vodja službe*,
Tanja Menegalija, Janko Dobravec, Maja Fajdiga Komar,
Grega Krže, Alenka Petrinjak

Služba za kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja Davorin Koren *vodja službe*,
Urban Škander

Služba za izobraževanje in naravovarstveno vzgojo Jože Andrej Mihelič *vodja službe*

Služba za odnose z javnostmi Tina Markun

Služba za varstvo kulturne dediščine

Naravovarstvena nadzorna služba mag. Martin Šolar *vodja službe*

Oddelek Pokljuka-Mežakla Jure Kočan *vodja oddelka*,
Tomaž Bregant, Franci Tišler, Aleš Žemva

Oddelek Trenta s Posočjem Albert Kravanja *vodja oddelka*,
Jelko Flajs, Ludvik Komac, Zvonko Kravanja, Gorazd Kutin,
Martin Završnik, Stojan Zorč

Oddelek Kranjska Gora Radko Legat *vodja oddelka*,
Iztok Butinar, Valentin Štular, Tonček Urbas, Stanko Zima,
Jernej Legat

Oddelek Bohinj Peter Belhar *vodja oddelka*,
Janez Grašič, Jože Hodnik, Boštjan Podgornik

SKUPNE SLUŽBE

Oddelek za administrativne in splošne zadeve Marija Stroj

Oddelek za finančne zadeve Tanja Dijak *vodja službe*,
Cvetka Ravnik, Špela Stojan

Oddelek za trženje Mojca Smolej *vodja oddelka*

Oddelek za tehnično vzdrževanje in upravljanje z nepremičninami Sašo Hrovat *vodja oddelka*,
Andreja Poklukar

INFORMACIJSKO SREDIŠČE TRENTA

Marko Pretner *vodja centra*,
Edvin Kravanja, Alenka Hace, Barbara Kavs, Andrejka
Kravanja, Nataša Sluga, Miran Hosner, Silva Zakrajšek

POSVETI, REFERATI IN BIBLIOGRAFIJA

Posveti z referati in predavanja

Navedeni so samo tisti posveti, delavnice, seminarji in okrogle mize, pri katerih smo strokovni sodelavci TNP aktivno sodelovali z referati, predavanji ali predstavitevami.

Hessisch-Slowenische Gesellschaft (Hessensko-slovensko društvo) Wiesbaden (Nemčija); TNP in Slovenija, 8. 3. 2004 - J. Bizjak (predavanje)

Biotehniška fakulteta Univerze Ljubljana, slavnostni govor o Franu Jesenku ob podelitvi Jesenkovih priznanj, 12. 3. 2004 - J. Bizjak

Čudesa narave: Narava v občini Bled, Okrogla miza, Bled, 19. 3. 2004 - M. Šolar (predavanje)

GRKW - Združenje za rekultiviranje okolja, Kelkheim (Nemčija), 20. 3. 2004 - J. Bizjak (slavnostni govor)

Lukovica, strokovni posvet, Kmetijski proizvodi višje kakovosti, 22. 3. 2004 - D. Koren (referat)

Prirodoslovni muzej Slovenije, odprtje razstave Alpe, Ljubljana 26. 3. 2004 - J. Bizjak (slavnostni govor)

Nationalparkakademie, Nationalpark Hohe Tauern - Visoke Ture, Bramberg (Avstrija) Aktuelle Umweltbildungsgedanken im Nationalpark Triglav, 1.4. - 2.4. 2004 - J. Bizjak (referat)

Mreža zavarovanih območij v Alpah, Posvet Tries 2. 4. 2004 - D. Koren (referat)

Sloweniens Weg in die europäische Landwirtschaft. Enquete Entwicklung des ländlichen Raumes und der Landwirtschaft in Osteuropa, 15.-17. 4. 2004, Krakov - M. Markeš (referat)

Zavarovana območja in razvoj podeželja - partnerstvo za prihodnost. BTF, Odd. za zootehnologijo, 23. 4. 2004 - M. Markeš (predavanje)

Naravni park Julijsko predgorje; Pušja ves - Venzone (Italija), Programu UNESCO-MaB-TNP, 9. 5. 2004 - J. Bizjak (referat)

Interpretation of the natural and cultural heritage, Training course for Pirin NP administration, Bansko (Bolgarija), 10.-12. 5. 2004 - I. Butinar, E. Kravanja (2 referata)

Mednarodno pisateljsko srečanje PEN, Bled, Alpe - resničnost kultur in skupna identiteta, 26. 5. 2004 - J. Bizjak (referat)

2. Srečanje hribovskih kmetov na Bači nad Podbrdom, Okrogla miza Sodelovanje služb in povezovanje dejavnosti za ohranjanje in razvoj podeželja v hribovskih območjih, 25. 6. 2004 - D. Koren (referat)

Nemški Alpenverein (DAV) München, podelitev Staničeve nagrade predsedniku bavarskega parlamenta, 9. 7. 2004 - J. Bizjak (slavnostni govor)

Radio Ognjišče, Kmetijstvo v zavarovanih območjih, 16. 9. 2004 - D. Koren (intervju)

Okrogla miza o kmetijstvu v Posočju, 18. 9. 2004 - D. Koren (referat)

Alpski forum, mednarodni znanstveni posvet na temo Alpe za bodoče generacije, Kranjska Gora, Upravljavski ukrepi v Triglavskem narodnem parku, 22. 9. 2004 - J. Bizjak (referat)

Posvet Turistične gozdne poti in varstvo narave: Parkovne poti Triglavskega narodnega parka, Zgornja Radovna, 22. 9.

2004 - M. Albinini (referat).

Naša Slovenija, posvet na temo Življenje na zavarovanih območjih, Bled, Izkušnje v TNP, 27. 9. 2004 - J. Bizjak (referat)

ERA - Eko Regia Alpe Adria: Lokalno tipični izdelki, Ebene Raichenau (Avstrija), 1.-2. 10. 2004 - D. Koren (referat)

ERA - Eko Regia Alpe Adria: Otroci odkrivajo in spoznavajo kulturno dediščino pašnih planin, Ebene Raichenau (Avstrija), 1.-2. 10. 2004 - J. Mihelič (referat)

ERA - Eko Regia Alpe Adria: Povezovanje na področju turizma, Ebene Raichenau (Avstrija), 1.-2. 10. 2004 - M. Smolej (referat)

Regionalni park Verdon (Francija), Mednarodni seminar o trženju tipičnih proizvodov alpskih zavarovanih območij, 2.-5. 11. 2004 - J. Bizjak (vodenje okrogle mize in delavnice)

Knjižnica Bled, Arheološko raziskovanje na Planini Klek, 15. 11. 2004 - J. Bizjak (predavanje)

Involving young people in the management and support of protected areas: Junior Ranger programme in Triglav NP, Mednarodni seminar, Birmingham, Velika Britanija, 18. 11. 2004 - M. Šolar (referat)

Naravne vrednote Bleda, Zasip, 25. 11. 2004 - M. Šolar (predavanje)

Nova Gorica, Predstavitev projekta PHARE CBC-SPF, 26. 11. 2004 - D. Koren (predavanje)

Murski val, radio Murska Sobota, 27. 11. 2004, Celovečerna oddaja o TNP v živo z gostom v studiu - Janez Bizjak

Državni svet, Posvet Življenje na zavarovanih območjih, Ljubljana, 17. 12. 2004 - M. Pretner (predavanje)

Predstavitev projekta Etnologija planinskega pašništva in odprtje razstave, Knjižnica Antona Tomaža Linhart, Radovljica, 4. 1. 2005 - J. Mihelič (predavanje)

Natura 2000 v Triglavskem narodnem parku, Občina Radovljica, 13. 1. 2005 - T. Menegalija (predavanje)

Predstavitev projekta Etnologija planinskega pašništva (Sirarna Krn), OŠ Simona Gregorčiča, Kobarid, 20. 1. 2005 - J. Mihelič

Berufaufgaben von der Nationalparkranger in Triglav Nationalpark, Convegno internazionale Oltra la vigilanza, Aprica, Italia, 20. 1. 2005 - M. Šolar (referat)

Program UNESCO MaB Julijske Alpe s poudarkom na rudarstvu, Koroški deželni muzej, Celovec, 26. 1. 2005 - J. Bizjak (predavanje)

Biotska raznovrstnost v Sloveniji, OŠ Mojstrana, 1. 2. 2005 - T. Menegalija (predavanje)

Raznovrstnost mokrišč je naše bogastvo - ohranimo gal, Šotna barja na Pokljuki, Ministrstvo za okolje in prostor, 2. 2. 2005 - T. Menegalija (predavanje)

Predstavitev Zlatoroga in TNP v okviru razstave Miti in legende Alpske mreže, Gorenjski muzej v Kranju, 10.-22. 2. 2005 - J. Mihelič

Dopolnilne dejavnosti in ekonomska diverzifikacija na podežlju - dr. M. Markeš (predavanje na konferenci Razvoj podeželja), Otočec, 16.-19. 2. 2005

Predstavitev projekta Etnologija planinskega pašništva za NNS TNP, Bled, 7. 3. 2005 - J. Mihelič

Varstvo narave in šport, Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani, 4. 4. 2005 - J. Mihelič (predavanje)

Predstavitev projekta Etnologija planinskega pašništva in odprtje razstave Grad Kromberk, 19. 4. 2005 - J. Mihelič

Predstavitev legende o Zlatorogu na odprtju razstave Miti in legende Alpske mreže, Kobarid, 22. 4. 2005 - J. Mihelič

Tiskovna konferenca ob odprtju Soške poti in 10. obletnici Doma Trenta, OŠ Soča, 6. 5. 2005 - M. Pretner (predstavitev)

Etnologija planinskega pašništva, posvet ECO-ERA, Pušja

vas (Venzona), 7. 5. 2005 - J. Mihelič (referat)

Kulturna dediščina TNP in program UNESCO MaB na srečanju parkov Vzhodnih Alp, Pušja vas / Venzona, Naravni park Julijsko Predgorje, Italija, 8. 5. 2005 - J. Bizjak (predstavitev)

Triglavski narodni park, SAZU, Zemljepisni muzej, 11. 5. 2005 - J. Mihelič

Predstavitev knjige Klic gora, Bohinjska Bistrica, 28. 5. 2005 - J. Mihelič

Model of Ecotourism in Triglav National Park, Convegno Parchi e riserve naturali, risorsa da imparare, Gradež, Italija, 4. 6. 2005 - M. Šolar (referat)

Predstavitev projekta Etnologija planinskega pašništva in odprtje razstave, Kobarid, 8. 7. 2005 - J. Mihelič (predavanje)

Zgodovina Triglava od Zoisovega kroka do TNP, predavanje na odprtju razstave Čajni servis družine Zois v muzeju v Bohinjski Bistrici in vodenje do Zoisovih zvončic, 23. 7. 2005 - J. Mihelič

Multimedijska predstavitev Legenda o Zatorogu, Winklern, NP Visoke Ture, 29. 7. 2005 - J. Mihelič

The Benefits of European Diploma for protected areas, Mednarodni seminar za upravljavce zavarovanih območij - imetnike evropske diplome, NP Thayatal, Avstrija, 31. 8.-3. 9. 2005 - M. Šolar (referat)

Zlatorogovi kraji, Baubachov muzej, Kranichfeld, Turingija, 10. 9. 2005 - J. Mihelič (predavanje)

Certifications and quality labels systems in protected areas, Europarc 2005 - European nature Conference, Apeldoorn, Nizozemska, 21 -25. 9. 2005 - M. Šolar (referat)

Vloga in pomen TNP v izobraževalnih vsebinah na osnovnih šolah, seminar za učitelje v Centru za šolske in obšolske dejavnosti Bohinj, 23. 9. 2005 - J. Mihelič (referat)

Za trajnosten razvoj gorskih območij med EKONOMIJO in EKOLOGIJO, posvet, Andreis, Naravni park Furlanski Dolomiti 24. 9. 2005 - M. Pretner (referat)

Naravovarstvena nadzorna služba in vloga nadzornika - primer TNP, Seminar Upravljanje zavarovanih območij, Krajinski park Sečoveljske soline, 14. 10. 2005 - M. Šolar (predavanje)

Predstavitev MaB Julijske Alpe, Mednarodni seminar Euro-MaB, Hernstein pri Dunaju, Avstrija, 26.-29. 10. 2005 - J. Bizjak

Etnologija planinskega pašništva, posvet ECO-ERA, Bled, 28. 10. 2005 - J. Mihelič (referat)

Naravoslovni dnevi na barju Goreljek, delavnica za animatorje, Triglavski narodni park, 30. 11. 2005 - T. Menegalija (predavanje)

Model ekoturizma v Triglavskem narodnem parku, posvetovanje Turizem v zavarovanih območjih, Krajinski park Goričko, 6. 12. 2005 - M. Šolar (referat)

The role and vision of modern Biosphere reserve - Triglav NP key study, Training seminar for Pirin NP area stakeholders, Blagoevgrad (Bolgarija), 12.-14. 12. 2005 - M. Šolar (predavanje)

Posvet Turizem v gorskem prostoru, Kranjska Gora, 15. 12. 2005 - J. Mihelič (referat)

Bibliografija

Albinini, M., Šolar, M.: Triglavski narodni park, Svet in Ljudje, št. 6, letnik VII, str. 22-31, junij 2004

Albinini, M., Mihelič, A. J.: Triglavski narodni park, Zlatorogovo kraljestvo, National Geographic Junior, št. 10, junij 2004

Albinini, M.: 80 years of the national park (1924-2004), PAN Parks Courier, Summer 2004.

Albinini, M., Šolar, M.: Parkovne poti Triglavskega narodnega parka, Svet in Ljudje, št. 9, letnik VII, str. 24-31, september 2004

Albinini, M., Šolar, M.: Kolesarska pot Radovna. Bled, Triglavski narodni park: zložanka, september 2004

Albinini, M.: Mladi nadzornik, National Geographic Junior, št. 14, december 2004

Albinini, M.: Parkovne poti Triglavskega narodnega parka, Gozdarski vestnik 3/05: str. 164-169, Ljubljana, 2005

Albinini, M.: Celebration in Triglav National Park, PAN Parks Courier, Summer 2005

Albinini, M.: Nature for everyone, PAN Parks Courier, Autumn 2005

Bizjak, J.: Ekoturizem - izvirnost ali besedno sprenevedanje. V: Razprave in raziskave 11 - Ekoturizem v gorah. Bled, Triglavski narodni park: str. 13-15, februar 2004

Bizjak, J.: Oskrbovalno zaledje železnodobnega in sredjeveškega Bleda v visokogorju Julijskih Alp; V: Bled tisoč let, Blejski zbornik. Bled, občina Bled, april 2004

Bizjak, J.: Zlatorogovo kraljestvo; predstavitev TNP v katalogu (v štirih jezikih) mednarodne razstave Skrivnostne gore, Gap / Grenoble (Francija), 2004

Bizjak, J.: Nationalpark Triglav zwischen Hammer und Amboss der Jagdloby; revija Nationalpark, št. 125, Grafenau (Nemčija), september 2004

Dobravec, J.: Je narava v gorah sploh ogrožena? Zbornik ob razstavi Narava Slovenije - Alpe. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana, 2004

Dobravec, J.: Triglavski narodni park. Zbornik ob razstavi Narava Slovenije - Alpe. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana, 2004

Dobravec, J., Fajdiga M., Mencinger A., Menegalija T.: Visoka barja. Zbornik ob razstavi Narava Slovenije - Alpe. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana, 2004. Conserving a unique habitat. Pan parks courier Spring 2004. Pan Parks Foundation, Gyor, 2004

Dobravec, J.: Projekt Šotna barja v Triglavskem narodnem parku, 77 milijonov tolarjev iz blagajne Evropske unije. Svet pod Triglavom št. 3, Bled, Triglavski narodni park, 2004. Lukan Klavžer, T., Šolar, M.: Soška pot, zložanka TNP, Bled, 2005

Marenče, M.: Gozdni rezervati v Triglavskem narodnem parku. Triglavski razgledi št. 11, Bled, Triglavski narodni park, 2004

Marenče, M.: Stanje gamsov in kozorogov v Triglavskem narodnem parku. Lovec št. 3, Ljubljana, LZS, marec 2004

Marenče, M.: 80 let Triglavskega narodnega parka. Lovec št. 7-8, Ljubljana, LZS, julij 2004

Marenče, M.: Že 40 let v Triglavskem narodnem parku. Lovec št. 10, Ljubljana, LZS, oktober 2004

Marenče, M.: Alpski svizec v Triglavskem narodnem parku, revija Lovec, glasilo LZS, št. 4, 2005, str. 174

Marenče, M.: Ali bo jelenjad izpodrinila gamsa, revija Lovec, glasilo LZS, št. 5, 2005, str. 230

dr. Markeš, M.: Zavarovana območja narave: izkušnje in priložnost. V: Evropska priloga, Večer, Maribor, 1. maj 2004

dr. Markeš, M.: Umwelt & Wirtschaft, Gestern & Morgen - Pole einer Einheit - članek v publikaciji: Heimsuchengen, 15 Jahre Europaischer Doferneurengspreis im Spiegel der Zeit, izdala: Theres Friewald - Hofhaner, 2005, str. 108-118

Menegalija, T.: Zanimivosti iz žive narave - albinizem pri rastlinah. V: Svet pod Triglavom št. 3, Bled, Triglavski narodni park, december 2004

- Menegalija, T.:** Petkovi popoldnevi v parku, zloženka, Triglavski narodni park, Bled, 2005
- Menegalija, T.:** Petkovi popoldnevi v parku, zgoščenka, Triglavski narodni park, Bled, 2005
- Menegalija, T.:** Baron Karl Zois, Zoisova vitrina, Gorenjski muzej, Bohinjska Bistrica, 2005
- Mihelič, J., Šolar, M.:** Parki Slovenije, Poročilo o delu parkov Slovenije 2004, Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana, 2005
- Mihelič, J.:** Belarjev naravoslovni dan, Bohinjske novice, junij 2005
- Mihelič, J.:** Zlatorog, predstavitev legende v mestu Winkelrn, Bohinjske novice, avgust 2005
- Mihelič, J.:** Tine Mihelič, Glasilo Mladinskega odseka PD Srednja vas v Bohinju, št. 1
- Mihelič, J.:** Bohinjska v Steni, Planinski vestnik, št. 10, oktober 2005
- Mihelič, J.:** "Bohinjska", prvenstvene smeri z bratom Tinetom, Bilten Muzejskega društva Bohinj, jesen 2005
- Mihelič, J.:** Poročilo o delavnici v Kobaridu, panorama Nockberge 2005, 20. 1. 2005
- Šolar, M.:** Ekoturizem in Triglavski narodni park. V: razprave in raziskave 11 - Ekoturizem v gorah. Bled, Triglavski narodni park: str. 45-48, februar 2004
- Šolar, M.:** Narava in njene vrednote. V: Bled tisoč let, Blejski zbornik. Bled, občina Bled: str. 37-46, april 2004
- Šolar, M.:** Vloga hoje v gore na zavarovanih območjih narave. Ljubljana, Planinski vestnik 4/04: str. 36-39, april 2004
- Šolar, M.:** Sanacija poti Savica - Komna. Ljubljana, Planinski vestnik 4/04: str. 63, april 2004
- Šolar, M.:** Planinski tabori v TNP. Ljubljana, Planinski vestnik 5/04: str. 12-14, maj 2004
- Šolar, M.:** Pokljuška pot. Bled, Triglavski narodni park: zloženka, november 2004
- Šolar, M.:** Diploma Sveta Evrope Triglavskemu narodnemu parku. Svet pod Triglavom št. 3, Bled, Triglavski narodni park, december 2004
- Šolar, M.:** 80 let Triglavskega narodnega parka. Svet pod Triglavom št. 3. Bled, Triglavski narodni park, december 2004
- Šolar, M.:** Inspiring and Captivating - Junior Ranger Programmes in the Triglav National Park. Grafenau, Europarc Bulletin 154: str. 36 - 37, december 2004
- Šolar, M.:** Posvet "Turistične gozdne poti in varstvo narave". Gozdarski vestnik 3/05: str. 153, Ljubljana, 2005
- Šolar, M.:** O cestah v Fužinskih planinah - komentar Triglavskega narodnega parka, Planinski vestnik 3/05: str. 52, Ljubljana 2005
- Šolar, M.:** Europarc - federacija evropskih narodnih in naravnih parkov, Proteus 3/68 - 2005: str. 132-133, Ljubljana 2005
- Šolar, M.:** Po planinah Triglavskega narodnega parka. V: Mohorjev koledar 2006, str. 203-208, Mohorjeva družba, Celje, 2005

Prispevki zaposlenih, objavljeni v časopisu Svet pod Triglavom, niso navedeni.

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

Ljubljanska c. 27
SI-4260 Bled

T: +386 (0)4 57 80 200

F: +386 (0)4 57 80 201

triglavski-narodni-park@tnp.gov.si

www.tnp.si

ISSN 1581-5609

Izdal in založil: Triglavski narodni park

Zanj: dr. Marija Markeš

Uredila: Tina Markun

Lektoriranje: Jana Cedilnik

Prevod v angleščino: Darja Pretnar

Fotografije: Marjeta Albinini, Jure Kočan, Davorin Koren,
Gorazd Kutin, Jože A. Mihelič, Marko Pretner, Tine Štular,
Igor Zakotnik

Oblikovanje in tisk: Medium d.o.o.

Naklada: 500 izvodov

Bled, september 2006

TRIGLAVSKI NARODNI PARK
TRIGLAV NATIONAL PARK